

A.POWERPOINT DOKTER JEAN BAPTIST VAN NERUM

(Hoegaarden 1808-Jauche 1887)

Aangevuld met feiten en teksten uit zijn nagelaten geschriften.

1853, op 45-jarige leeftijd (olie op doek)

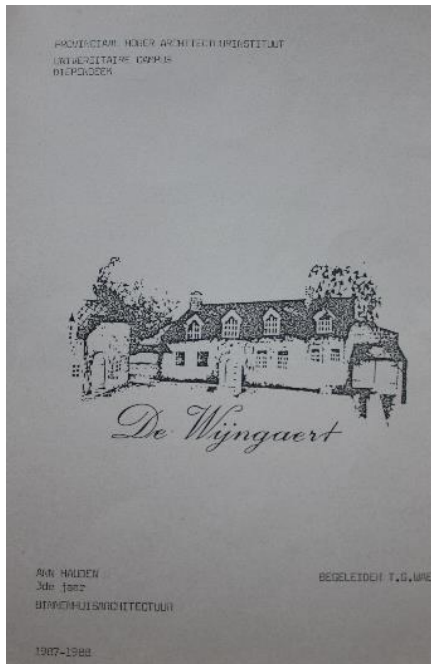

1864, door ambulante fotograaf

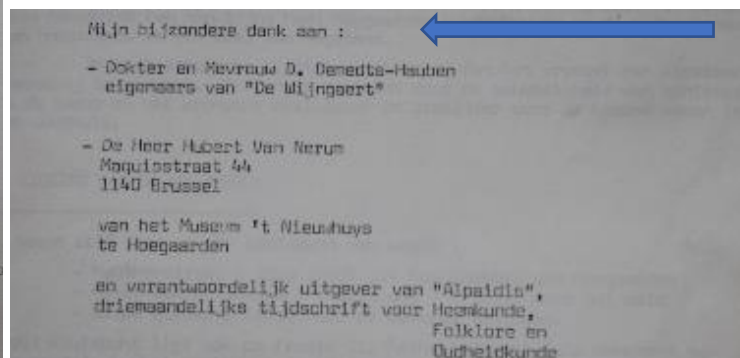
Jean Baptist Van Nerum zag het levenslicht in het gehucht Hauthem, in de hoeve van zijn grootouders langs moederskant: de hoeve Dumont die grenst aan de kapel. Daar bracht hij ook een deel van zijn kindertijd door.

*‘Né à Hauthem Ste Catherine sous Hougaerde, le 25 9bre **1808**, dans la maison de mes ancêtres maternels (ferme Dumont, joignant la Chapelle), j’y passai les premières années de mon enfance.’*

Tijdens het academiejaar 1987-1988 werd de hoeve Dumont aan het Limburgs Provinciaal Hoger Architectuurinstituut het onderwerp van een studie onder de benaming: *'De Wijngaert, analyse naar architectuur en interieur van een karaktervol historisch pand'*.

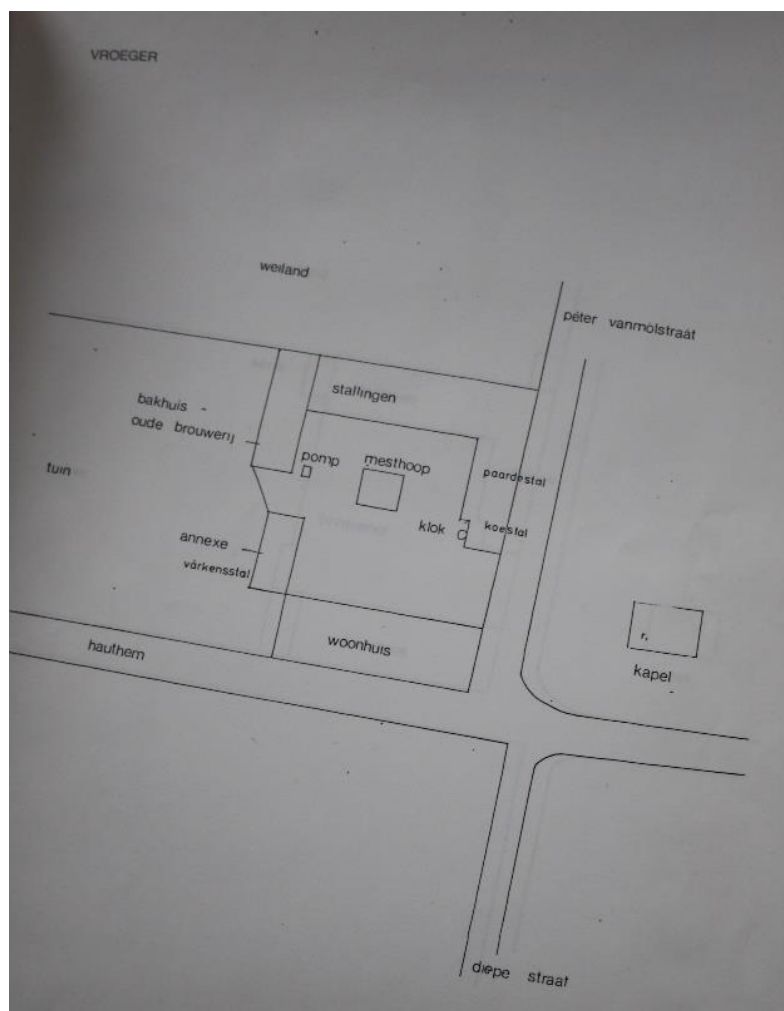
Hoeve en kapel op de kadasterkaart (Popp)

Ingrijpende verbouwingswerken in de 19^e eeuw.

Verbouwingswerken door Hubert Dumont in 1867:

- Restauratie van de hoeve en de stallen gemoderniseerd. Er werd een '*annexe*' bijgevoegd aan het hoekgebouw, zijdelings het woonhuis.
- Dicht bij de ingang -aan de linkervleugel met de stallen- werd een grote klok gehangen.
- In het midden van de binnenkoer was er de dampende mesthoop en aan de ingang van de tuin een waterpomp.
- Op perceel B 159 (15a80ca) werd een lusttuin aangelegd, waarin een uitgewerkte zuil in gobertangesteent.

Rond 1900 werd het dak van het woonhuis verhoogd en de muren opgetrokken. Het oude strooien dak werd vervangen door een schaliedak.

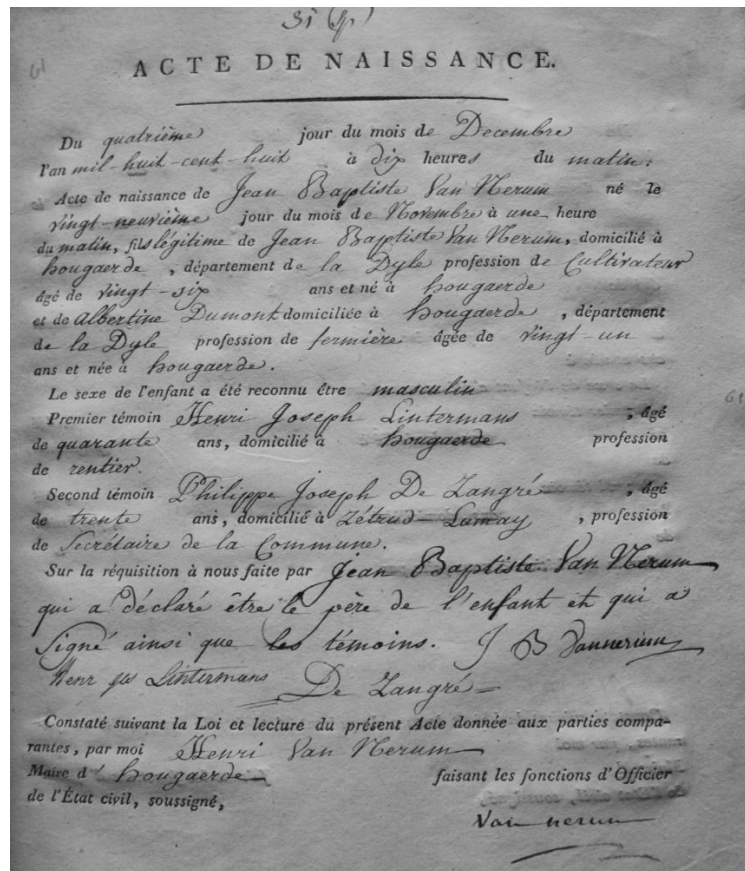
En op het einde van de 20e eeuw na aankoop door dokter Dirk Demedts, orthopedisch chirurg, gehuwd met Joanna Hauben.

Dokter Demedts is zoon van letterkundige en auteur André Demedts (Wielsbeke 1906-Oudenaarde 1992).

Geboorteakte van Jean-Baptist Van Nerum: 29 november 1808

en niet 25 november zoals hijzelf het schrijft in zijn memoires.

(Burgerlijke Stand Hoegaarden, geboorten 1808)

'Acte de naissance

du quatrième jour du mois de décembre l'an mil-huit-cent-huit à dix heures du matin.

Acte de naissance de Jean Baptiste Van Nerum **né le vingt-neuvième jour du mois de novembre** à une heure du matin, fils légitime de Jean Baptiste Van Nerum, domicilié à Hougaerde, département de la Dyle, **profession de cultivateur**, âgé de vingt-six ans et né à Hougaerde et de Albertine Dumont, domiciliée à Hougaerde, département de la Dyle, **profession de fermière**, âgée de vingt-un ans et née à Hougaerde.

Le sexe de l'enfant a été reconnu être masculin.

Premier témoin Henri Joseph Lintermans, âgé de quarante ans, domicilié à Hougaerde, profession de rentier.

Second témoin Philippe Joseph De Zangré, âgé de trente ans, domicilié à Zétrud-Lumay, profession de secrétaire de la commune.

Sur la réquisition à nous faite par Jean Baptiste Van Nerum qui a déclaré être le père de l'enfant et qui a signé ainsi que les témoins.

Constaté suivant la Loi et lecture du présent Acte donnée aux parties comparantes, par moi Henri Van Nerum

Maire d'Hougaerde

faisant fonction d'Officier de l'Etat civil, soussigné,

Geboorteakte

Opgemaakt op 4 december 1808 om 10 uur in de voormiddag.

Geboorteakte van Jean Baptist Van Nerum, **geboren op 29 november** om 1 uur 's nachts, wettige zoon van **Jean Baptist Van Nerum**, woonachtig in Hoegaarden, departement van de Dijle, landbouwer, 26 jaar oud en geboren in Hoegaarden en van **Albertine Dumont**, woonachtig in Hoegaarden, departement van de Dijle, *'pachtès'*, 21 jaar oud en geboren in Hoegaarden.

Het kind is van het mannelijk geslacht.

Eerste getuige is **Henri Joseph Lintermans**, 40 jaar, woonachtig in Hoegaarden, rentenier.

Tweede getuige is **Philippe Joseph de Zangré**, 30 jaar, woonachtig in Zétrud-Lumay, gemeentesecretaris.

Als antwoord op onze vraag heeft Jean Baptist Van Nerum verklaard dat hij de vader is van het kind en heeft hij samen met de getuigen zijn handtekening geplaatst.

Ik, **Henri Van Nerum**, burgemeester van Hoegaarden, als Officier van de burgerlijke stand, heb het voorgaande vastgesteld volgens de regels van de wet en heb na voorlezing van deze akte ze ook ondertekend.

De twee getuigen en de officier van de burgerlijke stand (burgemeester Henri Van Nerum) waren familieleden:

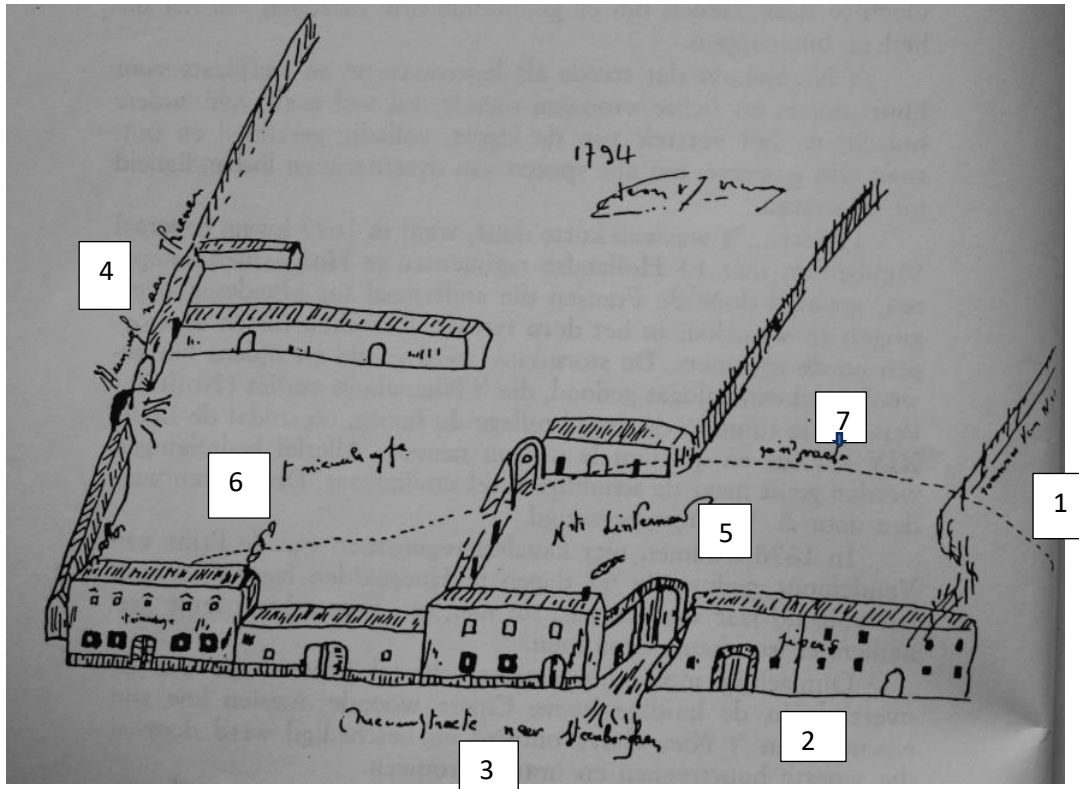
Notaris Henri Joseph Lintermans was de echtgenoot van Anne Barbe Van Nerum (Hoeg. 1768-1842), dochter van Franciscus Van Nerum (1740-1822) en Catherine Lowet (1743-1806).

Gemeentesecretaris van Hoegaarden Philippe Joseph De Zangré was echtgenoot van Dorothea Van Nerum (Hoeg. 1763-1814), de weduwe van Antoon Balthazar Sweerts (Hoeg. 1742-1808); zij was dochter van Joannes (Jean) Van Nerum (1732-1797) x Cath. Bueckens (1737-1828) en jongere zus van dokter Henri Van Nerum.

Burgemeester en hier ook officier van de burgerlijke stand was dokter **Henri Van Nerum**.

Joannes en Franciscus Van Nerum waren zonen van Carolus Van Nerum en Barbe Sweerts

Getuigen: Henri J. Lintermans (Hoeg. 1767-1850), echtgenoot van Anne Barbe Van Nerum (Hoeg. 1768-1842), dochter van Franciscus Van Nerum (1740-1822) en Catherine Lowet (1743-1806). Woonden eerst in de Nieuwstraat nr. 10, afgescheiden van 't Nieuwhuys en tot woonhuis en erf met hof voor hen ingericht en na 1804 gaan zij in d' Alcove wonen (het huidige dubbelhuis nr. 7 en 9 in de Walenstraat.) Hij was notaris in het ancien regime.

Plan van 't Nieuwhuys opgemaakt in 1794 door Jean/Jan/Joannes Van Nerum, notaris en landbouwer-brouwer, zoon van Carlo/Carolus Van Nerum en Barbe Sweerts.

De stippellijn geeft het tracé weer van de geheime uitgang en vluchtweg/onderaardse gang die vertrok uit de kelders van 't Nieuwhuys en uitkwam in het 'Withuis' van Joannes Van Nerum.

- 1 Grens van het domein (waarop het 'Withuis') van Joannes Van Nerum.
- 2 Weduwe Mattheus Cipers/Sipers.
- 3 Nieuwstraete (nu E. Ourystraat) naer Steenberghe (wijk aan de Grote Brug met de molen).
- 4 Steenweg naer Thienen (Tiensestraat).
- 5 **Notaris Henri Lintermans x Barbara Van Nerum, dochter van Franciscus.**
- 6 't Nieuwhuys : huidig nr. 2 herberg, nr. 4 woning, nrs 6-8-10 pachthof.
Bij verdeling ca. 1785: Jacobus Van Nerum nrs 2-4; Joannes nrs 6-8 en Franciscus nr. 10
Nrs 2-4 vanaf 1794 bewoond door Henri Dewaelheyns x Barbara Van Nerum, dochter van Jacobus; het deel van Joannes hielden ze in pacht.
- 7 Gracht.

(ferrariskaaert, ca 1775)

d' Alcove (het huidige dubbelhuis nr. 7 en 9 in de Walenstraat.)

(googlestreet)

2e Getuige : Philippe J. De Zangré/Dezangré/de Zangré (Leuven 1778-Hoeg. 1849) x Dorothea Van Nerum¹ (Hoeg. 1763-1814), weduwe van Antoon Balthazar Sweerts (Hoeg. 1742-1808); gemeentesecretaris Joseph Philippe de Zangré verbleef te Zétrud-Lumay op het kasteel bij de familie d'Astier; al is hij 14 jaar jonger, het belet hem niet met haar een huwelijkscontract af te sluiten op 15 januari 1810 voor notaris Stinghamer te Brussel. Het huwelijk zelf volgt te Hoegaarden op 31 januari . In 1812 volgt hij als burgemeester zijn schoonbroer Henri Van Nerum op. Hij zal burgemeester blijven tot 1830 en opnieuw van 1837 tot 1849. Overlijdt ingevolge een tyfusepidemie op 18 juni 1849. Dokter Jean Baptist zal de lijkrede houden.

¹ Werd begraven (als laatste) in de crypte van de kerk.

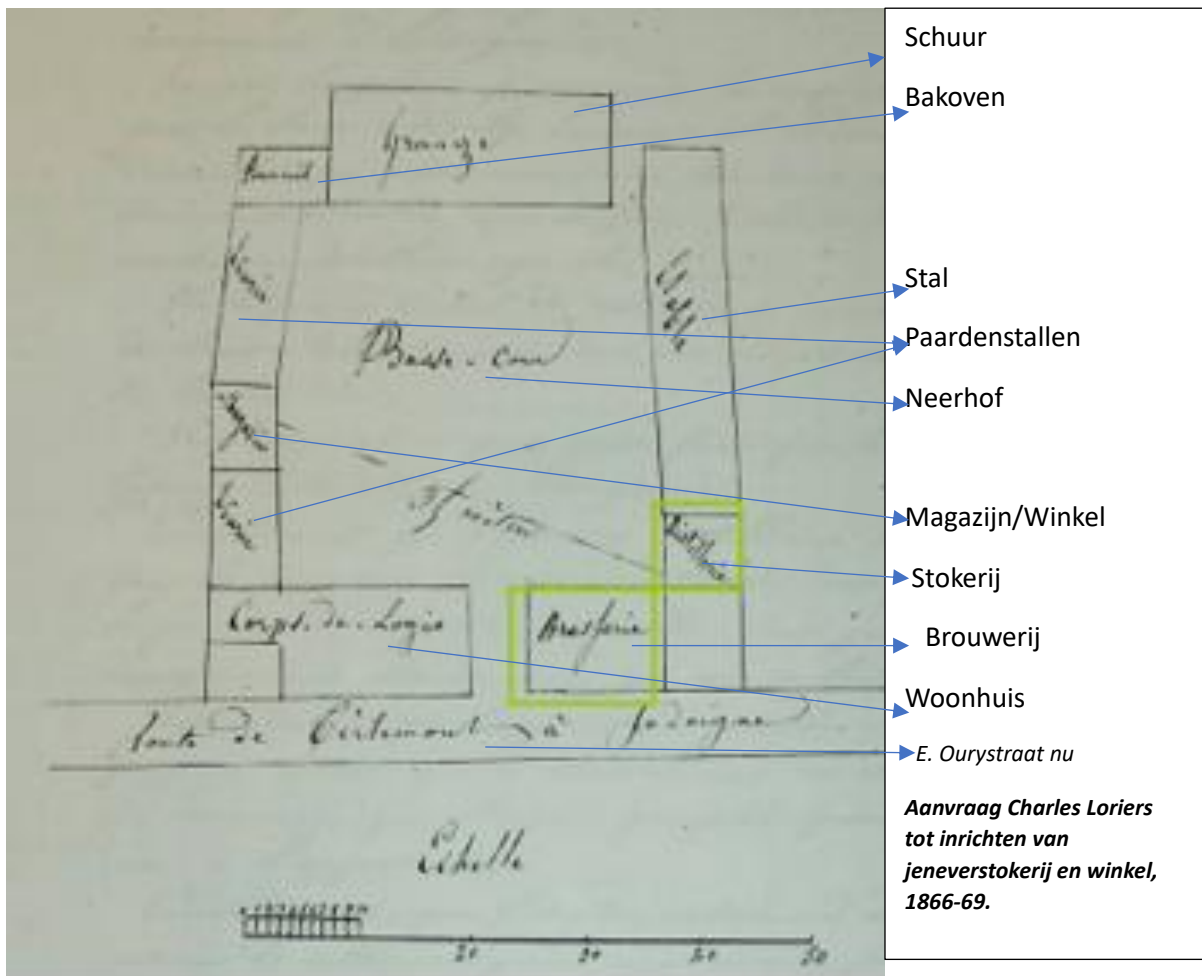
Kasteel van Zétrud, daterend van 1842. (litho, 19e eeuw)

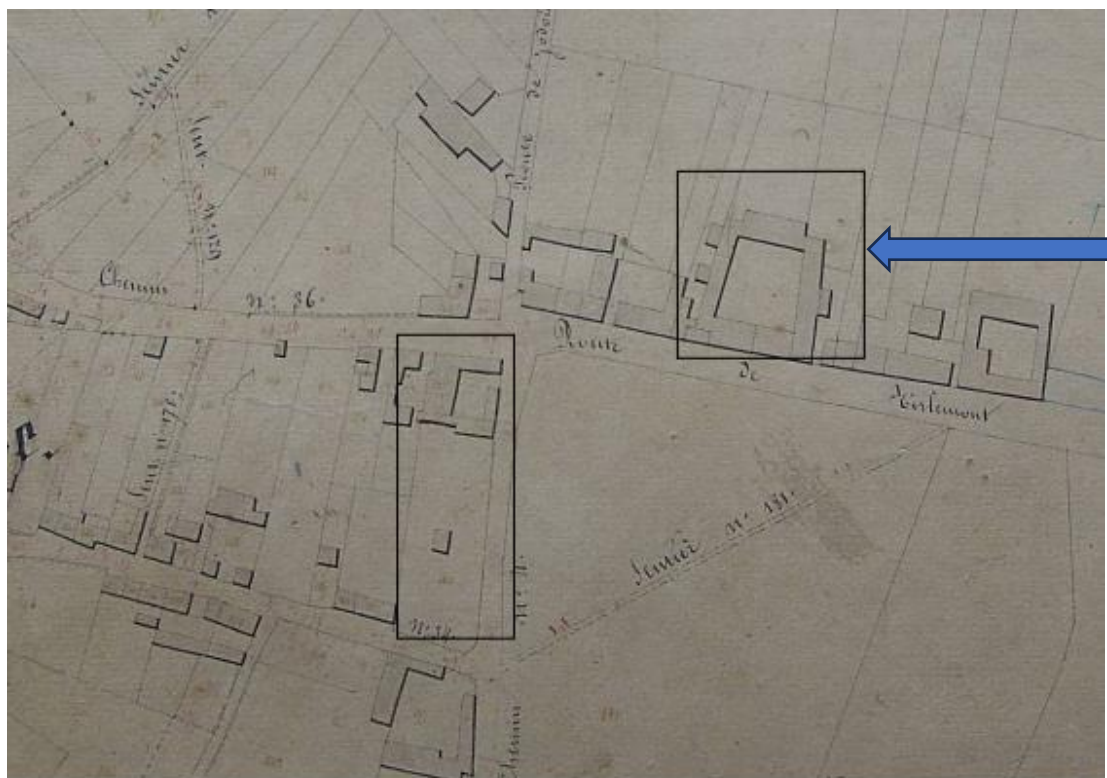
Burgemeester was Henri Van Nerum (Hoeg. 1761-1844) x Maria Van Autgaerden (1783-1869). Henri studeert aan de Leuvense universiteit en wordt er licentiaat in de geneeskunde. Van 1767 tot 1780 geniet hij van de studiebeurs Peeters om middelbare school en universitaire studies te voltooien. Hij vestigt zich als geneesheer te Hoegaarden. Het prachtige huis in de Nieuwstraat is tussen 1785 en 1790 opgetrokken door de ouders om er hun zoon te installeren als dokter. Na de dood van zijn vader in 1797, zet hij er ook de brouwerij en landbouwactiviteiten verder. Op tweede Paasdag van het jaar 1808 wordt hij burgemeester van Hoegaarden verkozen en hij oefent deze functie uit tot 1812. Na zijn huwelijk in 1830 gaat hij in het pachthof van zijn echtgenote wonen op de Vroente, om dat verder te zetten. Hij blijft dan ook nog in de gemeenteraad zetelen als gemeenteraadslid.

Het *Withuis* werd een aantal keren verbouwd, het is geen vierkantshoeve meer, alleen de gevel is min of meer overgebleven.

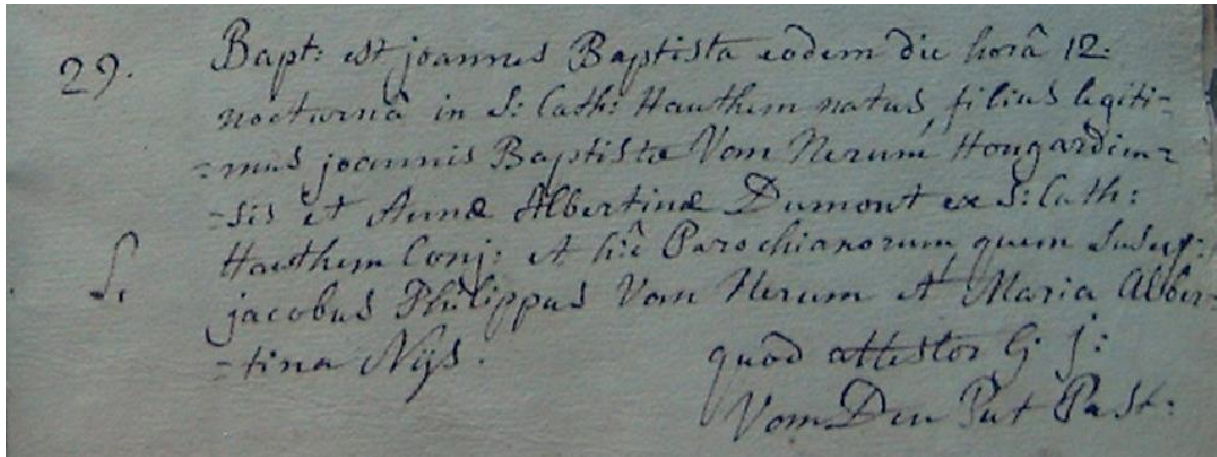

Atlas des communications vicinales de la commune de Hougærde, 1844

Kadasterplan 2006

Doopakte

(Doopregister parochie Hoegaarden, 1808, november)

'29. Baptizatus est Joannes Baptista eodem die hora 12 nocturna in Stae Cath. Hauthem natus, filius legitimus Joannis Baptistae Van Nerum Hougardiensis et Annae Albertinae Dumont ex Stae Cath. Hauthem conjugum et hic parochianorum, quem susceperunt Jacobus Philippus Van Nerum et Maria Albertina Nijs

Quod attesto G.J. Vanden Put, Pastor.'

29. Jean Baptist is geboren in Hauthem Sint-Katrien om middernacht en gedoopt op dezelfde dag (29 november 1808), als wettige zoon van Jean Baptist Van Nerum van Hoegaarden en Anna Albertina Dumont van Hauthem Sint-Katrien. Ze zijn gehuwd en parochianen van hier. Jacobus Philippus Van Nerum en Maria Albertina Nijs waren peter en meter.

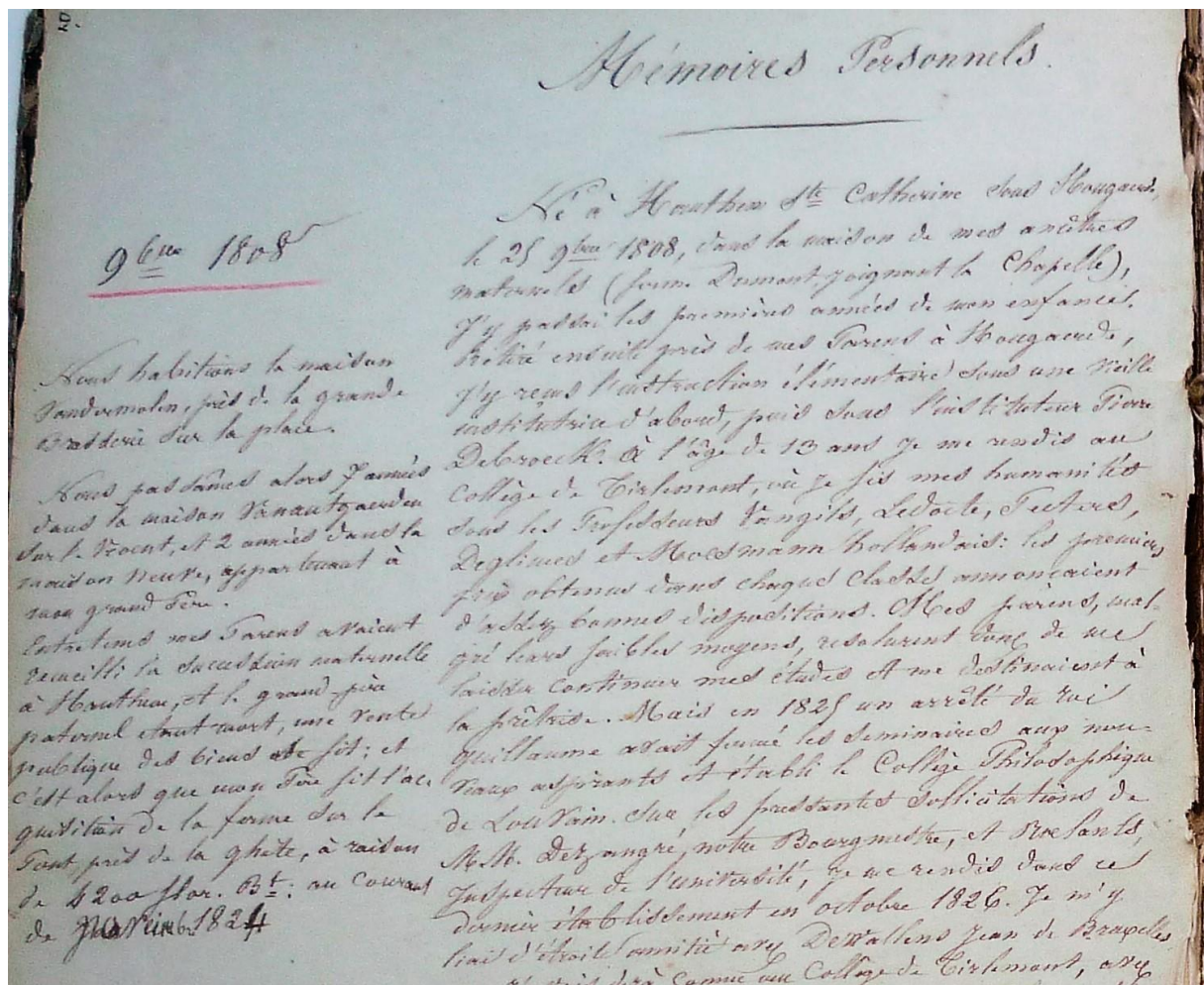
Ik, pastoor G.J. Vanden Put, bevestig dit.

Peter was zijn grootvader Jacobus Philippus Van Nerum (Hoeg. 1738-1824) x Anne Marie Catherine Vanautgaerden (Hoeg. 1745-1823), dochter van François Vanautgaerden en Françoise Vandermolten
Zijn meter was zijn grootmoeder Maria Anne Albertina Nijs (Hoeg.-Nerm 1746-1815) x Jean Baptist Dumont (Hoeg.-Hauthem 1752-1820)

Mémoires-Souvenirs de famille - Mijn Herinneringen

'Né à Hauthem Ste Catherine sous Hougaerde le 25 9bre 1808, dans la maison de mes ancêtres maternels (ferme Dumont, joignant la Chapelle).'

Ik ben in Hauthem, een gehucht van Hoegaarden, geboren op 25 november 1808 in het huis van mijn grootouders langs moederskant, in de hoeve Dumont, die grenst aan de kapel.

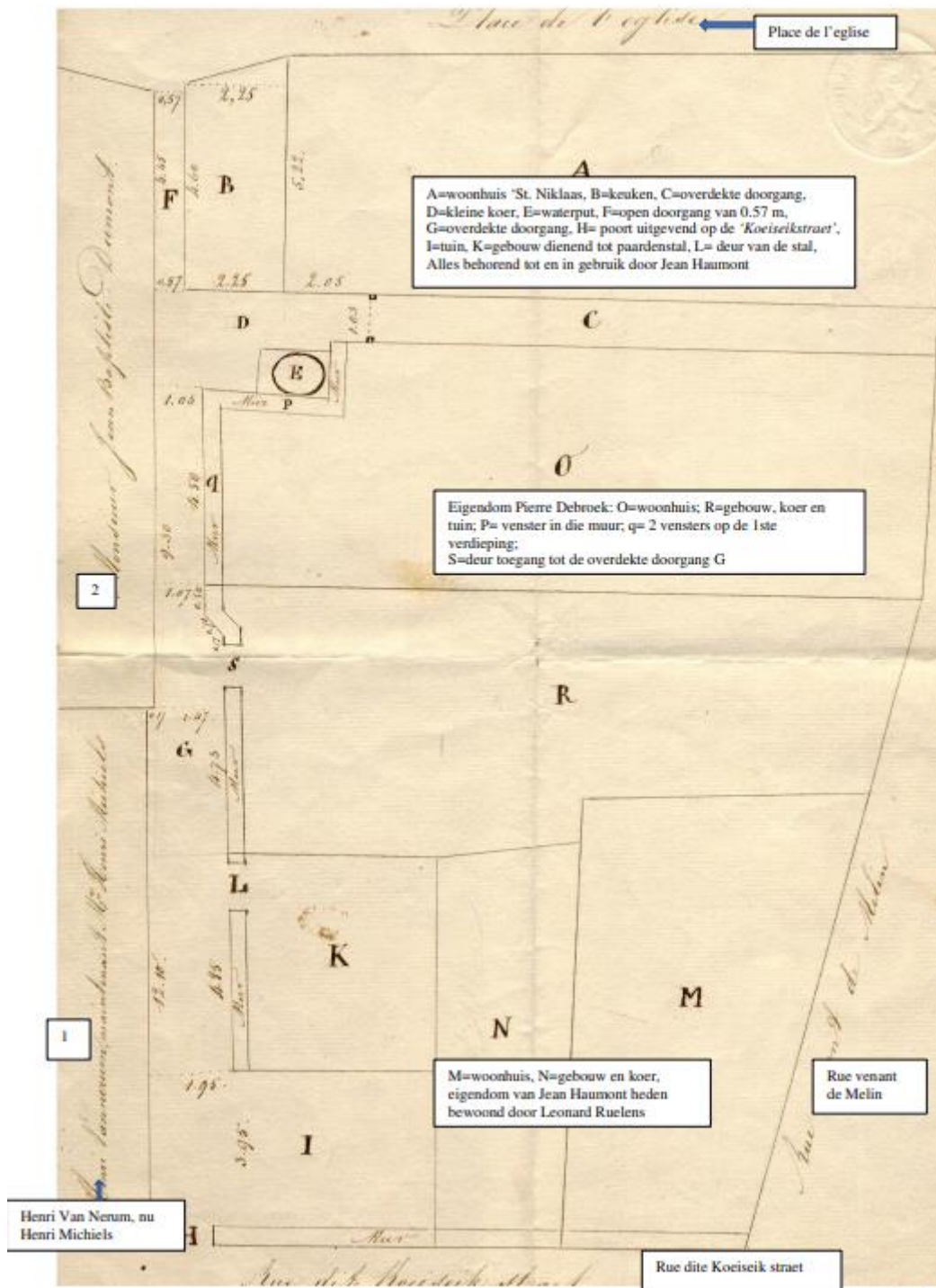
'Nous habitons la maison Vandermolen, près de la grande brasserie sur la place.'

Wijzelf woonden in het huis Vandermolen op het gemeenteplein, kort bij de grote brouwerij.

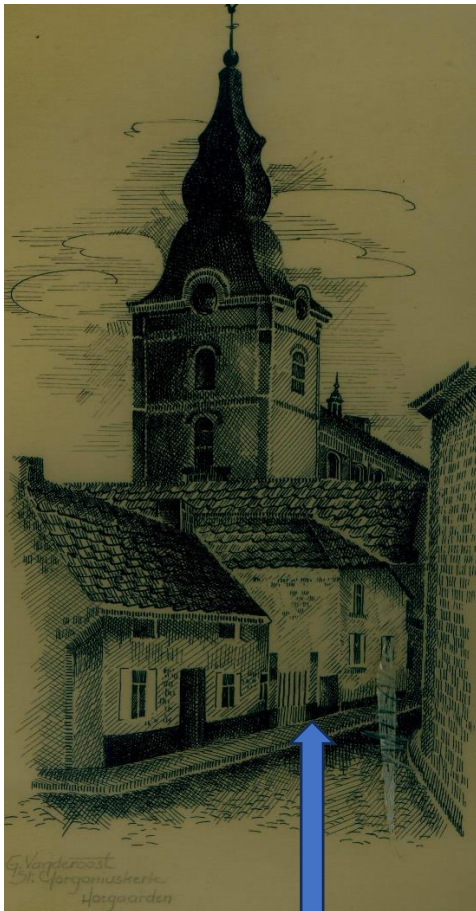

'Retiré ensuite près de mes parents à Hougaerde, j'y reçus l'instruction élémentaire sous une vieille institutrice d'abord, puis sous l'instituteur Pierre Debroeck.'

Na mijn eertse jaren in Hauthem werd ik bij mijn ouders in huis genomen. Ik kreeg mijn eerste en elementaire onderwijs van een oude onderwijzeres en daarna van onderwijzer Pierre Debroeck/Debroek (in één van de huizen tussen de kerk en de Paradijshoeve).

18bis

1 Paradijshoeve

2 Kerk

'Nous passâmes alors sept années dans la maison Vanautgaerden sur la Vroente, et deux années dans la maison neuve, appartenant à mon grand-Père'.

Daarna woonden we zeven jaar in het huis Vanautgaerden op de Vroente en vervolgens gedurende twee jaar in 't Nieuwhuys, eigendom van mijn grootvader.

Het huis Vanautgaerden op de Vroente, nu Hof ter Meersche

E. Gemeente HOEGAARDEN:

1. Een huis (hoeve), Vroentestraat, 67, kadastraal bekend of geweest zijnde wijk D nummer 208/C, voor een grootte van ZES AREN TIEN CENTIAREN.
2. Een tuin, Vroentestraat, kadastraal bekend of geweest zijnde wijk D nummer 209/E, voor een grootte van VIER AREN VIJF CENTIAREN.
3. Een boongaard, Vroentestraat, kadastraal bekend of geweest zijnde wijk D nummer 209/G, voor een grootte van ZEVENVEERTIG AREN.
4. Een boongaard, Vroentestraat, kadastraal bekend of geweest zijnde wijk D nummer 197/B, voor een grootte van NEGE ENTACHTIG AREN ZEVENTIG CENTIAREN.
5. Een landgebouw, Vroentestraat, kadastraal bekend of geweest zijnde wijk D nummer 198/C, voor een grootte van DERTI CENTIAREN.

1985

't Nieuwhuys op de Nieuwstraat, nu Ernest Ourystraat

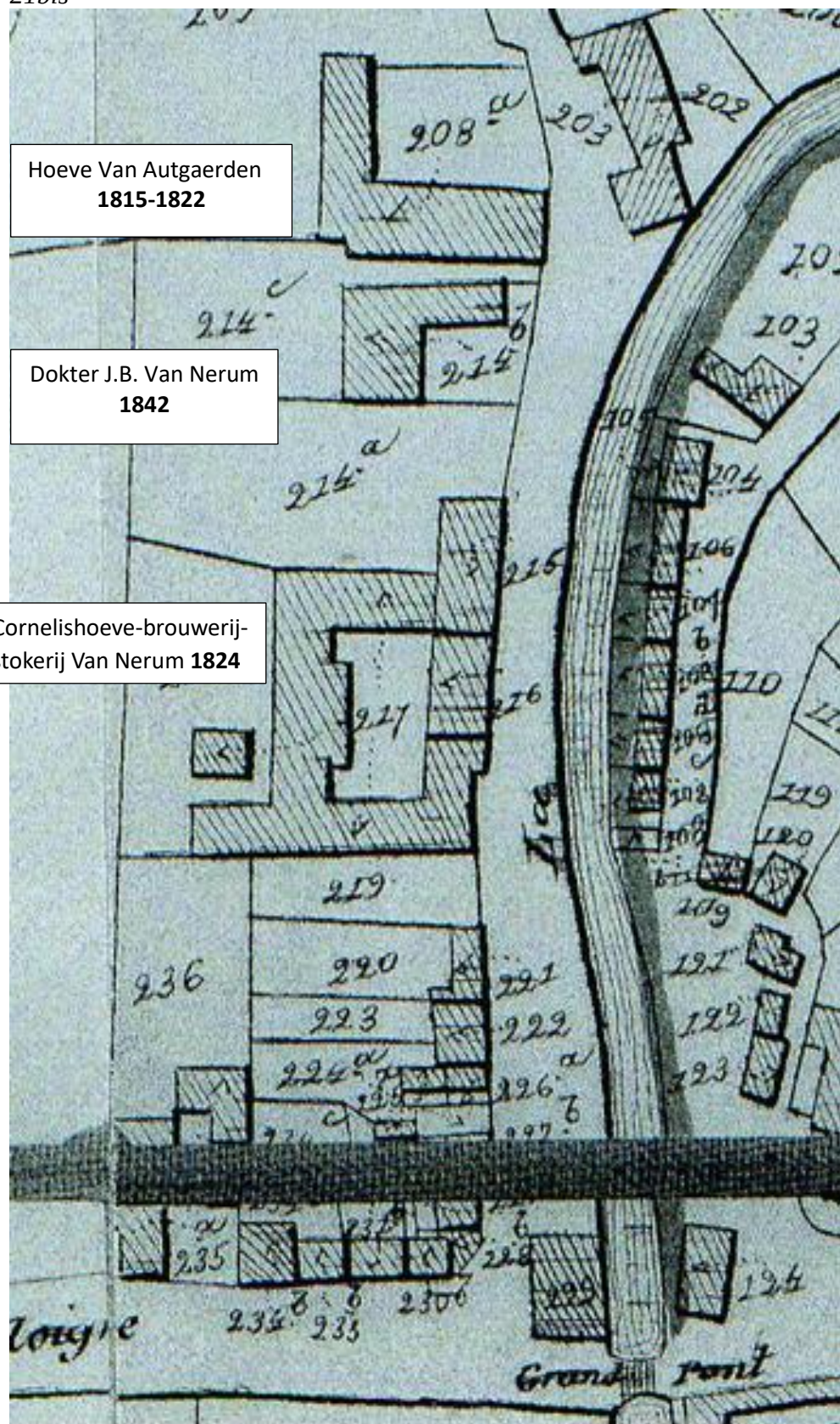

'Entretem(p)s mes parents avaient recueilli la succession maternelle à Hauthem, et le grand-père paternel étant mort, une vente publique des biens se fit; et c'est alors que mon père fit l'acquisition de la ferme sur le Pont près de la Ghète, à raison de 4.200 flor. Bt. au courant de novembre 1824'

Ondertussen hadden mijn ouders in Hauthem geërfd langs moederskant en was de grootvader langs vaderskant overleden. De bezittingen werden openbaar verkocht. En zo verwierf mijn vader in november 1824 de hoeve op de Vroente aan de Grote Brug bij de Gete voor 4.200 Brabantse gulden.

21bis

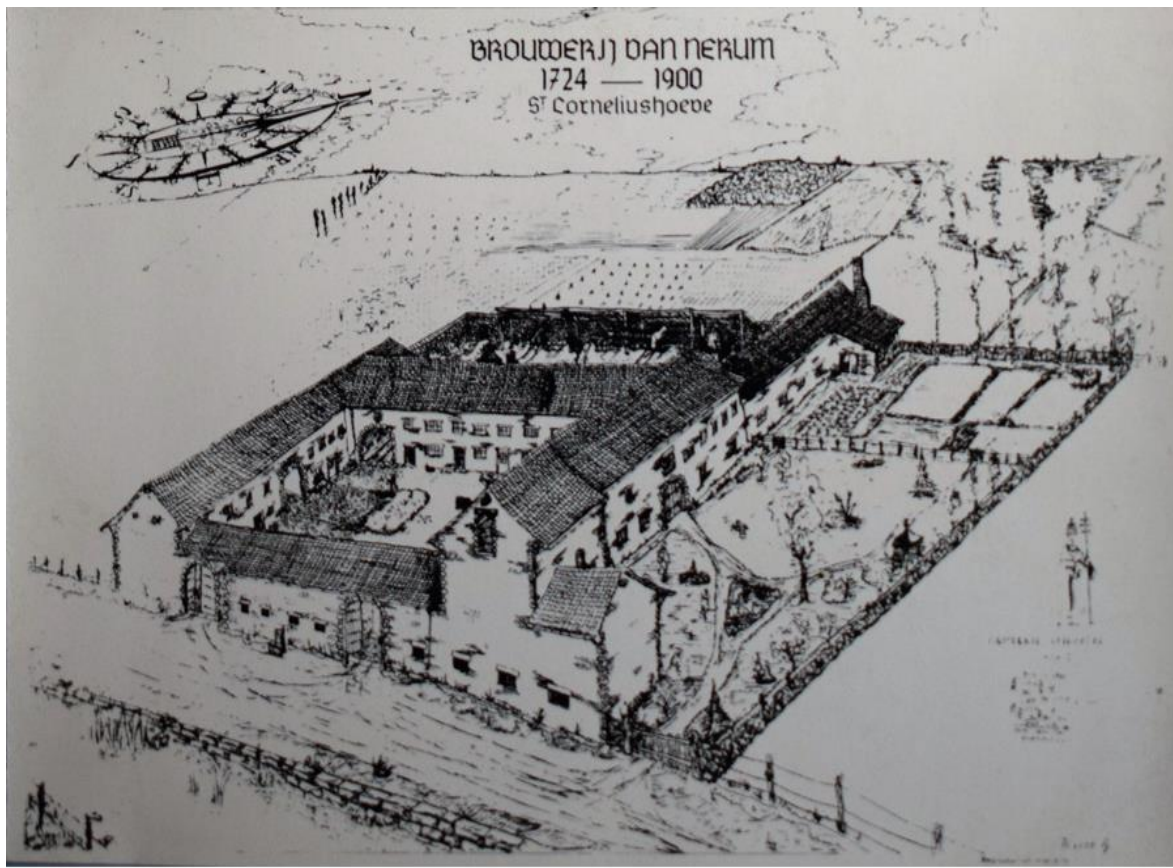
Hoeve Van Autgaerden
1815-1822

Dokter J.B. Van Nerum
1842

Cornelishoeve-brouwerij-
stokerij Van Nerum 1824

(Philippe-Christian Popp 1805-1879, begon 1842 de kaarten te publiceren, juiste datum uitgave is pas na vergelijkend onderzoek nauwkeurig vast te stellen).

21ter

Volgens het primitieve kadasterplan en het plan Popp

21quintus

- 1 Cornelishoeve
- 2 Dokter Van Nerum
- 3 Van Autgaerden

‘A l'age de 13 ans je me rendis au collège de Tirlemont, où je fis mes humanités sous les Professeurs Vangils, Ledocte, Peeters, Deglimes et Moesmann Hollandais: les premiers prix obtenus dans chaque classe annonçaient d'assez bonnes dispositions.’

Vanaf 1821, hij was toen 13 jaar, trok hij dagelijks te voet naar het college in Tienen om er de humaniora te doorlopen.

Omdat hij continu de eerste prijs behaalde in elk jaar, was hij er de *‘primus perpetuus’* en werd verder studeren aan de universiteit een optie.

‘Mes parents, malgré leurs faibles moyens, résolurent donc de me laisser continuer mes études et me destinaient à la prêtrise. Mais en 1825 un arrêté du roi Guillaume avait fermé les séminaires aux nouveaux aspirants et établi le Collège Philosophique de Louvain. Sur les pressantes sollicitations de M.M. Dezangré, notre Bourgmestre, et Roelants², Inspecteur de l'université, je me rendis dans ce dernier établissement en octobre 1826.’

Ondanks het feit dat we niet rijk waren wensten mijn ouders toch dat ik zou verder studeren en ze besloten dat ik priester zou worden. Maar in 1825 had koning Willem de seminaries afgeschaft voor nieuwe priester-kandidaten en had hij het Filosofisch College in Leuven geopend als priesteropleiding. Op aandringen van onze burgemeester Philippe De Zangré en van de heer Roelants, inspecteur aan de universiteit begon ik er in oktober 1826 aan de opleiding.

En waarom nog?

De studenten kregen de vrijstelling van legerdienst, door Napoleon in 1809 aan de geestelijken verzekerd, nu nog enkel aan de leerlingen van het Collegium; ook kregen ze een derde van de studiebeurzen die jaarlijks door de staat werden toegekend .

Tijdens het academiejaar 1827-1828 waren er weer grote strubbelingen tussen het Hollandse bestuur en de Belgische bisschoppen zodat de situatie van de priesterstudenten nog onzekerder werd.

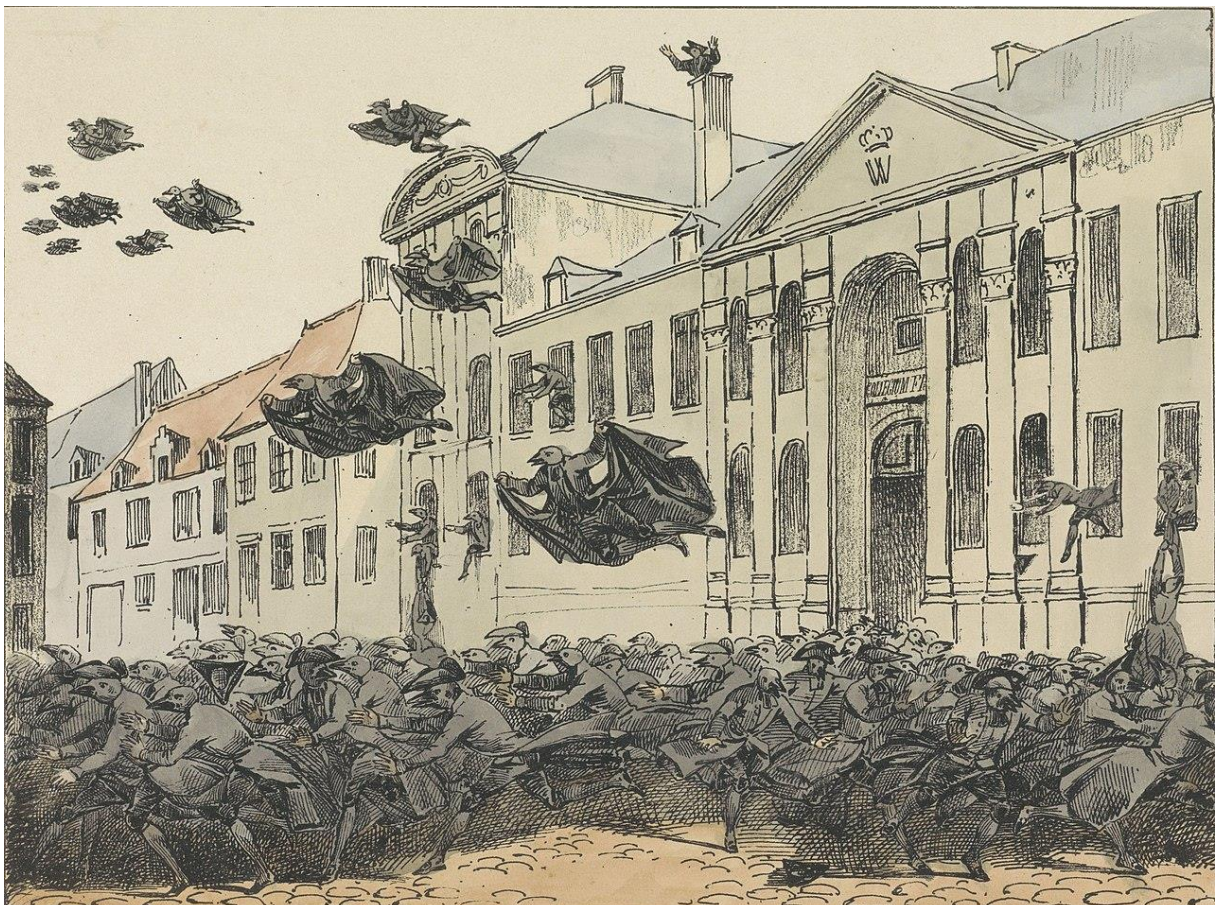
Met tegenzin ging hij toch terug naar Leuven voor het academiejaar 1828-1829. De eerste dagen van de grote vakantie in 1829 kreeg hij het bezoek van één van zijn proffen, afgevaardigde van de regering, die voorstelde in Rome theologie te gaan studeren aan een seminarie naar keuze.

² Herman Vander Linden, Roelants Jean-Benjamin, -Biographie Nationale, XIX (1907), kol 645-7; Roelants was secretaris-inspecteur van de Leuvense universiteit 1817-1830 (Gent 05.09.1781-Rijswijk na 1836); bij de creatie van het Filosofisch College in 1825, kreeg Roelants de taak te waken over de organisatie van deze instelling; hij deed veel inspanning om studenten aan te trekken en interesseerde zich vooral voor wie ijverig was en intelligent.

Toch begon hij het academiejaar 1829-1830 terug in Leuven en volgde er vooral de cursussen exacte wetenschappen. Het Hollands bewind gaf uiteindelijk toe aan de katholiek-liberale oppositie. Er was een concordaat gesloten met Rome en het Filosofisch College werd afgeschaft. Diegenen die er de cursussen hadden gevolgd kregen geen enkele garantie en Jean Baptist ging pleiten in Mechelen en schreef zelfs een brief naar een krant om het op te nemen voor zijn proffen. Resultaat was dat hij nu in de ogen van de clerus een *persona non grata* was.

Hij werd dan een semester interim leraar wiskunde in het college te Mechelen. Dan kwam de grote vakantie er aan en een beetje later in september was er de Belgische revolutie.

Nu gingen de seminaries terug open en de clerus deed een oproep aan de jonge mannen om theologische studies aan te vatten in Mechelen. Ook de studenten aan het Filosofisch College kregen *pro forma* een uitnodiging: **'Ik maakte mijn opwachting in Mechelen in november 1830 en werd, zoals te verwachten viel, geweigerd'**.

(wikipedia)

Na het facultatief maken verlaten de seminaristen het Filosofisch College als zwarte raven (spotprent 1829).

In januari 1831 presenteerde hij zich in Leuven voor de examencommissie en werd hij '*summis cum laudibus*' kandidaat in de wetenschappen.

En op 16 juli 1831 werd hij al met de grootste onderscheiding kandidaat in de geneeskunde.

Op 3 augustus 1833 werd hij dokter in de geneeskunde gepromoveerd en vestigde hij zich in Hoegaarden.

p. 5 in zijn *Mémoires* :

'je fus enfin reçu docteur en médecine (Docteur en médecine. Août 1833) le 3 août 1833. Après avoir donné un petit banquet à des amis, je revins m'établir (Médecin à Hougaerde) définitivement à Hougaerde, où je trouvai pour collègues Mr. Libau, médecin, et le Chirurgien Maillet d'Oudhever (sic).'

Op 3 augustus 1833 promoveerde ik tot dokter.

Na mijn vrienden getrakteerd te hebben op een klein banket keerde ik terug naar Hoegaarden om er mij te vestigen en als collega's had ik er dokter Libau en chirurgijn Maillet uit Oud Heverlee.

24bis

Dokter Van Nerum **oefent zijn beroep uit in de Sint Corneliushoeve tot hij in 1842 zijn intrek neemt in de nieuwe woonst op een gedeelte van het ouderlijk eigendom gebouwd naast de brouwerij (Vroentestraat, later huis van Dr. Lodewijckx).**

Van 1842 tot aan zijn vertrek uit Hoegaarden in 1881 om bij zijn dochter en schoonzoon en kinderen te gaan wonen in Jauche bewoont dokter Van Nerum zijn huis op de Vroente.

'Le docteur [Denis] Stes, établi à Hougaerde en 9 bre 1879

et logé chez Henri Brieven³, devient malade [december 1880]; son état me paraissant assez grave, je le fais transporter chez moi, où il reçoit tous les soins nécessaires.

(Arrangement avec le docteur Stes, 15 juin 1881)

Je pris à cet effet des arrangements avec le Dr Stes qui demeurait chez moi depuis le mois de mars. Par acte sous seing privé je lui cédaï, d'après évaluation par experts, une partie de mon mobilier le plus ordinaire et une petite quantité de bouteilles de vin; en second lieu la pharmacie pour la somme de 2.000 Fr. comme je l'avais acheté à mon frère Eugène en 1862; en troisième lieu, il s'engagea à me payer à la date du 15 juin de chaque année la somme de 500 Fr. pour la location de ma maison, les contributions et l'entretien locatif restant à sa charge.'

(Départ d'Hougaerde, arrivée à Jauche, 22 juillet 1881)

'Mes principaux meubles et mon vin ayant été expédiés pour Jauche, je quittai Hougaerde et arrivai dans la famille Quinot, où je trouvai déjà mes appartements préparés.'

Dokter Denis Stes had zich in Hoegaarden gevestigd in november 1879; hij verbleef bij Henri Brieven, toen Doelstraat nr. 6. In december 1880 werd Stes ziek en zijn toestand leek mij vrij ernstig zodat ik hem in maart liet overbrengen om hem te verzorgen.

Hij bleef bij mij en op 15 juni maakten wij een onderling akkoord. Na een expertise liet ik hem mijn gewone meubels en een kleine kwantiteit wijn; mijn apotheek, zoals ik ze had overgenomen van mijn broer Eugène in 1862, verkocht ik aan hem voor 2.000 F en tenslotte zou hij elk jaar op 15 juni 500 F. huishuur betalen, en ook de lasten en het onderhoud op zich nemen.

Mijn belangrijkste meubels en mijn wijn werden overgebracht naar Jauche en op 22 juli 1881 vervoegde ik er de familie Quinot, waar mijn kwartier in orde was gebracht.

Nadat dokter Denis Stes zijn woonst had gebouwd op de Doelstraat kwam de dokterswoonst op de Vroente in handen van dokter Paul Lodewijckx.

³ BRH 1880, I/55: Woonde toen in de Doelstraat nr. 6

	Au cabinet du médecin.	Dans la ville de Jodique.	Dans les commu- nes de la même municipalité.
	FRANCE.	FRANCE.	FRANCE.
MÉDECINE.			
1. Visitation au cabinet du médecin	100		
2. Visite ordinaire		50 à 2	20 à 3
3. Sera double le prix des visites à heures fixes, des visites prolongées, et des visites du soir demandées (de 7 heures à 9 heures)		3 à 4	4 à 6
4. Sera triple le prix des visites de nuit demandées (de 9 heures du soir à 6 heures du matin)		450 à 6	6 à 9
5. Consultations		10 à 20	10 à 20
6. Certificat simple	2	2	2
7. Certificat engageant la responsa- bilité du médecin.	5	5	5
CHIRURGIE.			
8. Saignée, pansement simple, extraction d'un dent, application d'un seton d'un caustère ou de ventouses ou ver- ture d'un abcès et autres petites opé- rations analogues	2	250 à 3	3 à 4
9. Vaccination	5	5	5
10. Réduction d'une luxation, d'une fracture simple, y compris la pose du premier appareil	10 à 20	10 à 20	10 à 20
11. Opérations diverses. Le prix sera fixé d'après leur nature			
ACCOUCHEMENTS.			
12. Accouchement simple		15 à 30	15 à 30
13. Accouchement compliqué		20 à 50	20 à 50

Honoraria voor de voornaamste behandelingen (1846)

Wij beschikken over zijn honoraria voor 1846, en gedeeltelijk 1854 en 1862.

De dokter gebruikte een dubbel tarief:

- Arbeiders, bedienden, kleine renteniers, cafébazen, kleine pachters, winkeliers, knechten en meiden en de leden van de familie Van Nerum betaalden soms meer dan de helft minder ereloon in vergelijking met het tweede tarief;
- Het tweede tarief moest opgehoest door de *grote* pachters en dito landbouwers, de burgers (?), de priesters en gelijkgestelden.

	1846		1854	
	1 ^e tarief	2 ^e tarief	1 ^e tarief	2 ^e tarief
Raadpleging/Consultation	0.50-0.65 ⁴	0.65-1.00	idem	idem
Huisbezoek/Visite à domicile				
Overdag Hoeg./de jour Hoeg.	0.50-1.00	1.00-3.00	0.50-0.65	1.50-3.00
Buiten Hoeg./hors Hoeg.			0.75-1.50	2.00-4.00
' nachts Hoeg./de nuit Hoeg. 1.00		2.00-3.00		
' nachts elders/de nuit ailleurs	2.00	2.00-4.00		
Consult dokters buiten Hoeg./				
Conférence docteurs hors Hoeg.	3.00	5.00-8.00		
Aderlating/Saignée	0.50-1.00	2.00-3.00		
Bevalling te Hoeg. (zonder complicaties)				
Accouchement simple à Hoeg.	5.00-6.00	6.00-10.00	6.00-10.00	10.00-15.00
De opvolging in Hoeg.				
Les visites	0.50-1.00	2.50-3.00		
Bevalling buiten Hoeg.				
Accouchement hors Hoeg.	6.00-10.00	10.00-20.00	7.00-10.00	12.00-18.00

Enige tarieven in 1862:

	1 ^e tarief	2 ^e tarief
Huisbezoek Hoeg./Visite Hoeg. (overdag/ de jour):	0.50-1.00	1.50-3.00
Aangrenzende gemeenten overdag/communes limitrophes	1.00-1.50	2.00-4.00
Overdag Jodoigne/visite de jour Jodoigne	3.00	
Nachtbezoek Jodoigne/ de nuit à Jodoigne	10.00	
Een verklaring of attest/déclaration ou un certificat	1.00	

⁴ In franken

Ziekenbezoek gebeurde te voet, te paard of met de tilbury.

1849

'Dans le courant de novembre je reçois de chez la Ve. Malcorps de Louvain un Tilbury neuf en échange de mon vieux; je supplie 530 Fr. tout compris;

Peu de jours après, je vends ma vieille cocotte, et achète un nouveau cheval à la ferme de la Chise à Piétrebais, au prix de 280 Fr.'

La Chise (Piétrebais)

In november 1849 kocht ik een nieuwe Tilbury bij de weduwe Malcorps te Leuven; ik leverde mijn oude in en moest 530 frank opleggen, alle kosten inbegrepen; Enkele dagen later verkocht ik mijn vertrouwde knol en kocht een nieuw paard in de boerderij *La Chise* in Piétrebais voor 280 frank.

1853

'Dans la soirée du 7 janvier à mon retour d'Oirbeeck je me fis une entorse violente au pied droit; force me fut de faire mes courses à cheval pendant 5 semaines.'

Toen ik bij avond op 7 januari 1853 terugkeerde van Oorbeek verzwikte ik mijn rechtersvoet, zodat ik mij de volgende 5 weken moest verplaatsen te paard.

1875

'Ma maladie longue, la forte déperdition de mes forces m'oblige d'interrompre mes annotations divers de mars à 7bre.

(Vente de notre terre, 6 7bre)

Ne tenant plus de cheval, ayant renoncé à la clientèle des communes les plus éloignées, je me décide aussi à vendre notre petite terre en campagne; elle avait coûté 2.164 Fr; J.B. Gilis nous en donna 2.714, bénéfice net 550 fr.'

Wegens langdurige ziekte en fysieke verzwakking is er een hiaat in mijn notities van maart tot september

(Verkoop van ons stuk landbouwgrond, 6 september)

Ik hield geen paard meer en bezocht ook geen patiënten meer in de verst gelegen gemeenten; ik verkocht dan maar mijn stukje landbouwgrond; J.B. Gilis gaf er 2.714 F voor zodat ik 550 F winst had want ikzelf had die grond indertijd gekocht voor 2.164 F.

Een **tilbury** is een licht, eenassig, open, eenspannig rijtuig met grote spaakwielen, dat zowel met als zonder vouwkap werd gemaakt.

Het rijtuig was oorspronkelijk ontworpen door Fitzroy Stanhope. Het werd oorspronkelijk vanaf ongeveer 1820 door de Londense wagenbouwer Tilbury in Mount Street gebouwd. Gedurende de gehele 19e eeuw was de tilbury zonder noemenswaardige veranderingen in gebruik.

Tilbury's werden graag door mensen gebruikt die snel korte afstanden moesten afleggen, zoals handelsreizigers, boeren en artsen.

De tilbury was tot in het begin van de 20e eeuw het typisch vervoermiddel van dorpsartsen.

(wikipedia)

Hij hield zijn inkomsten bij per maand vanaf 1835 tot en met 1881:

3 aout

Cablan de

année	Janvier	Fevrier	Mars	Avril	Mai	Juin
1835	187 ⁵⁰	160 ⁵⁰	215 ⁵⁰	242 ⁵⁰	110 ⁵⁰	66 ⁵⁰
1836	212 ⁵⁰	87 ⁰⁰	163 ⁰⁰	152 ⁰⁰	116 ⁰⁰	165 ⁵⁰
1837	270 ⁰⁰	368 ⁰⁰	533 ⁵⁰	266 ⁵⁰	197 ⁵⁰	303 ⁰⁰
1838	308 ⁰⁰	259 ⁵⁰	330 ⁵⁰	225 ⁵⁰	141 ⁵⁰	243 ⁵⁰
1839	408 ⁵⁰	284 ⁵⁰	274 ⁰⁰	293 ⁵⁰	345 ⁰⁰	551 ⁵⁰
1840	453 ⁵⁰	340 ⁰⁰	338 ⁰⁰	302 ⁰⁰	462 ⁰⁰	280 ⁰⁰
1841	564 ⁵⁰	409 ⁵⁰	413 ⁰⁰	315 ⁵⁰	235 ⁵⁰	227 ⁵⁰
1842	470 ⁵⁰	344 ⁵⁰	239 ⁰⁰	306 ⁰⁰	413 ⁰⁰	541 ⁰⁰
1843	431 ⁰⁰	376 ⁰⁰	408 ⁵⁰	392 ⁰⁰	310 ⁰⁰	358 ⁵⁰
1844	739 ⁵⁰	521 ⁰⁰	358 ⁰⁰	378 ⁰⁰	397 ⁵⁰	325 ⁰⁰
1845	468 ⁰⁰	324 ⁵⁰	400 ⁵⁰	556 ⁵⁰	390 ⁵⁰	351 ⁵⁰
1846	710 ⁵⁰	368 ⁰⁰	364 ⁰⁰	229 ⁵⁰	306 ⁵⁰	304 ⁵⁰
1847	756 ⁵⁰	285 ⁵⁰	406 ⁰⁰	577 ⁰⁰	484 ⁰⁰	487 ⁵⁰
1848	1079 ⁰⁰	621 ⁵⁰	430 ⁵⁰	301 ⁰⁰	444 ⁵⁰	354 ⁵⁰
1849	909 ⁰⁰	346 ⁰⁰	430 ⁵⁰	315 ⁵⁰	455 ⁵⁰	301 ⁵⁰
1850	619 ⁰⁰	451 ⁰⁰	433 ⁵⁰	425 ⁵⁰	395 ⁵⁰	246 ⁰⁰
1851	769 ⁵⁰	425 ⁵⁰	501 ⁵⁰	615 ⁵⁰	387 ⁰⁰	342 ⁵⁰
1852	688 ⁰⁰	339 ⁰⁰	384 ⁰⁰	270 ⁵⁰	378 ⁰⁰	325 ⁵⁰
1853	549 ⁰⁰	765 ⁵⁰	320 ⁰⁰	393 ⁵⁰	419 ⁵⁰	419 ⁰⁰
1854	1051 ⁵⁰	388 ⁵⁰	623 ⁰⁰	351 ⁰⁰	269 ⁰⁰	682 ⁰⁰
1855	1456 ⁵⁰	587 ⁵⁰	573 ⁰⁰	394 ⁵⁰	713 ⁰⁰	578 ⁰⁰
1856	978 ⁰⁰	528 ⁰⁰	260 ⁵⁰	309 ⁰⁰	318 ⁵⁰	425 ⁵⁰
1857	1821 ⁵⁰	492 ⁵⁰	779 ⁵⁰	581 ⁰⁰	436 ⁵⁰	483 ⁰⁰
1858	1244 ⁰⁰	1157 ⁵⁰	710 ⁰⁰	727 ⁰⁰	1029 ⁰⁰	651 ⁰⁰
1859	2108 ⁵⁰	713 ⁰⁰	558 ⁵⁰	485 ⁵⁰	226 ⁵⁰	307 ⁵⁰
1860	1427 ⁰⁰	1099 ⁵⁰	402 ⁵⁰	520 ⁰⁰	386 ⁰⁰	333 ⁵⁰
1861	1480 ⁵⁰	556 ⁵⁰	447 ⁰⁰	578 ⁵⁰	381 ⁵⁰	447 ⁵⁰

1833						
1834 Recettes						
Juillet	avut.	Septemb.	Octobu	Novemb.	Decemb.	Total
308.50	187.00	147.50	54.00	147.50	135.50	1962.00
165.50	138.00	126.00	156.50	72.50	175.00	1729.00
253.50	253.00	221.00	180.00	137.00	267.50	3250.50
187.00	189.00	319.50	161.00	286.50	241.50	2893.00
263.50	261.00	285.00	357.50	237.50	233.50	3795.00
429.50	339.00	191.00	209.00	320.00	326.50	3990.50
563.00	268.00	161.00	139.50	211.00	247.00	3755.00
416.50	237.50	303.00	340.50	337.50	292.50	4241.50
384.50	246.00	269.00	272.50	379.50	246.00	4073.50
484.00	323.00	230.00	229.50	259.50	267.00	4522.00
364.00	397.50	248.50	405.50	471.50	442.00	4820.50
391.50	376.00	274.50	285.00	310.50	403.00	4323.50
522.50	394.50	362.50	460.50	300.50	433.50	5470.50
310.00	556.50	393.50	279.50	330.00	362.50	5463.00
309.00	928.00	386.00	461.00	316.50	425.50	5584.00
305.50	353.50	193.50	381.50	186.50	715.50	4606.50
478.50	346.00	278.00	367.50	255.00	461.50	5228.00
383.00	394.00	274.00	351.00	393.50	347.00	4527.50
526.00	275.50	326.00	506.50	519.50	478.00	5498.00
491.00	312.50	597.50	486.00	387.50	349.50	5989.00
440.00	301.00	267.00	278.50	254.50	260.00	6103.00
271.50	395.00	425.50	352.00	404.50	486.50	5654.50
377.00	531.00	661.50	608.50	372.50	289.50	7434.00
716.00	552.00	495.00	459.00	328.00	601.50	8680.00
296.00	431.50	474.00	446.00	352.00	111.50	6510.50
387.50	175.00	327.00	308.50	229.00	366.00	6011.50
624.50	237.50	427.00	261.00	199.00	377.50	6017.50

29/4

Vanaf 1862 tot 1881

Tableau de						
Année	Janvier	Février	Mars	Avril	Mai	Juin
1862	1645.50	292.50	329.00	346.00	363.50	287.00
1863	1170.00	341.50	234.50	217.00	274.00	211.00
1864	1614.00	328.00	314.50	420.00	456.50	462.50
1865	2183.50	487.50	489.00	380.00	451.50	246.50
1866	1885.50	507.00	314.50	334.00	342.50	344.50
1867	1125.50	475.00	532.50	189.00	517.50	264.00
1868	1021.50	607.00	375.50	256.00	368.00	255.50
1869	1204.50	351.00	310.00	221.00	560.00	490.50
1870	1674.00	576.50	516.00	307.50	314.50	244.00
1871	1833.00	441.50	556.00	216.00	197.00	278.50
1872	1501.50	477.00	274.50	216.00	368.50	363.00
1873	1323.00	266.00	423.50	253.50	457.00	488.50
1874	1473.50	489.00	336.00	454.00	315.00	267.50
1875	1435.00	375.50	381.00	325.50	247.50	377.50
1876	1325.00	415.50	276.00	227.00	103.50	219.50
1877	1734.00	615.00	181.00	219.50	327.00	435.00
1878	830.50	532.50	399.50	227.00	220.50	265.00
1879	1477.00	292.50	455.00	446.00	290.00	386.00
1880	1378.00	987.00	385.00	331.50	256.50	223.50
1881	810.50	738.00	480.50	166.00	205	473.00

Reattes						
Quillet	août	Septemb.	Octobre	Novembre	Décembre	Total
432.50	272.00	329.00	156.00	170.50	597.00	5770.50
332.50	403.00	355.00	189.00	646.00	326.00	4689.50
348.50	302.00	232.50	271.00	283.50	301.50	4831.50
234.50	577.50	251.00	330.00	168.00	548.50	6347.50
181.00	168.50	361.00	263.50	232.50	428.50	5382.50
422.00	237.00	294.00	234.00	299.00	310.00	4699.50
269.00	350.50	278.50	98.50	295.50	643.00	4818.50
197.50	180.50	105.50	241.50	121.00	395.50	4378.00
212.50	245.50	258.50	176.50	202.50	210.50	4938.50
244.00	227.50	224.50	248.50	380.50	275.00	5122.00
496.00	295.50	255.50	375.50	220.50	480.00	5323.50
228.50	343.50	174.00	250.00	267.50	342.00	4816.50
370.50	230.00	345.00	136.00	175.50	376.00	4963.00
412.50	140.50	473.50	107.50	338.50	209.00	4825.50
153.00	205.00	92.00	120.00	106.00	210.50	3453.00
222.50	234.00	251.00	120.50	212.50	219.50	4871.50
297.10	218.00	128.50	174.50	210.50	337.00	3833.50
425.00	421.50	229.00	359.00	195.50	252.50	5233.50
235.50	329.00	200.50	172.50	106.50	127.00	4677.50
475.50	abondance pain à fauche, ches		raison de squel sa fille	et sa clemence	et sa époux	habite Henri Grenot

Hij hield zijn patiënten bij per gemeente/gehucht

266	
Tableau Indicateur	
1 Kougaude	Page 1 à 21
2 Petit orrelau	22 à 23
3 Norme et Aelst	24 à 25
4 Kaulhem	26 à 29
5 Hoxem	29 à 35
6 Oirbécq	36 à 38
7 Babelom	39 à 41
8 Wildert	42 à 52
9 Konsem	53 à 57
10 Willebringen	58 à 66
11 Ojssels	67 à 69
12 Motestede	70 à 71
13 Neerzels	72 à 76
14 Bierbécq	77 à 78
15 Verlayck	78 à 79
16 Orosbécq	79 à 80
17 Cumptich	80 à 86
18 Breyssem	87 à 87
19 Vissenaeken ^{St. Sim.}	88 à 90
20 Vissenaeken ^{St. Katalin.}	91 à 92
21 Bost	92 à 93
22 Orrelau grand	93 à 94
23 Rommelsem	95 à 96
24 Gessencourt	97 à 100

Tableau Indicateur	
25 - Aatcharu	Page 101 à 108
26 - Letrud	109 à 112
27 - Lumaïj	113 à 124
28 - Quest St Jean	125 à 126
29 - Quest St Marie	126 à 127.
30 - Quest St. Remij	127 à 134.
31 - Gobatange	135 à 138
32 - Melin	139 à 140
33 - Lathuij	140 à 141
34 - Schimpri	141 à 142
35 - L' Ecluse	143 à 147
36 - Gaet	148 à 149
37 - Beaurechain.	149 à 150
- Taillemont - Jodaigne - marilles	

Voorbeelden uit zijn Mémoires-Souvenirs:

Weersomstandigheden en prijzen landbouwprodukten.

1856

'L'hiver commence de bonne heure; déjà vers le 20 9bre nous avons de la gelée et de la neige; elles augmentent au commencement de décembre; le dégel a lieu le 6 xbre; le 7 nous avons une température très douce.'

Vanaf 20 november vriest het en valt er sneeuw; steeds lagere temperaturen en meer sneeuw tot de dooi van 6 december; de 7de zeer zachte temperaturen. De prijs van de voedingswaren is een beetje gezakt: tarwe 25 k/90 sols, rogge 53 sols, haver 16 kilo/30 s, aardappelen 5 F/100kg. Tarwebloem in Parijs 50 F/100 kg.; eind december nog 47.5 F; wij kopen er in Lumay aan 50 F/100 kg.

'Les denrées alimentaires ont subi une légère baisse: froment les 25 kilos à 90 sols, le seigle à 58, l'avoine 16 kilos à 30, pommes de terre à 5 Fr. les 100 kil. La farine de froment à Paris 50 fr. les 100 kilos; à fin décembre elle descend à 47.50; nous la payons 50 à Lumay.'

1857

'L'été surpasse en chaleur et en durée tout ce qu'on avait vu de mémoire d'homme, même celui de 1811. Sauf quelques pluies d'orage, comme le 9 et le 17 août, il n'était plus tombé de pluie depuis environ 3 mois.

Aussi le manque d'eau se faisait-il sentir partout, ici comme en France, en Hollande, en Allemagne; beaucoup de prairies sont desséchées; le fourrage pour les bêtes, les légumes des jardins deviennent d'une rareté extrême. Le beurre atteint le prix de 1.50 à Tirlémont. Enfin une pluie bienfaisante (Pluie 1er 7bre) vient rafraîchir l'atmosphère. Le 1er 7bre et le 2e au milieu de la désolation générale des campagnes, les pommes de terre seules se sont conservées: toute trace de maladie a même disparue.'

De warmte slaat alle records: warmer dan in 1811! Buiten een onweer op 9 en 17 augustus viel er 3 maanden geen druppel regen.

Overall is er watertekort, ook in Frankrijk, Holland en Duitsland; veel weiden zijn uitgedroogd; dierenvoeder en groenten zijn onvindbaar. Boter gaat 1.50 F in Tienen. Eindelijk regen op 1 en 2 september; alleen de aardappelen hebben de droogte overleefd en zelfs de gevreesde aardappelziekte is totaal verdwenen.

1863

(Ouragan-grêle, 25 juin)

'A la suite de chaleurs tropicales, un ouragan épouvantable survient et sévit dans une grande étendue. Des milliers d'arbres sont abattus, des granges renversées; les récoltes, qui donnaient une apparence des plus belles, sont ravagées par la grêle. Les campagnes de l'Ecluse, Meldert, Hauthem, Hoxem, Oirbeek, Cumptich, Vissenaeken offrent le plus triste aspect.'

Als gevolg van de tropische temperaturen barst er boven onze contreien een orkaan los; duizenden bomen sneuvelen, schuren zijn met de grond gelijkgemaakt; de oogst, die zo veelbelovend was, is door de hagel verwoest in Sluizen, Meldert, Hauthem, Hoksem, Oorbeek, Kuntich, Vissenaken.

Rampen

Brand in Hauthem op 18 augustus 1858

‘Un incendie, produit de l'imprudence, détruit en peu de temps à Hauthem Ste Catherine sous Hougaerde, 13 maisons habitées par 16 ménages. Une collecte faite dans Hougaerde produit environ 3.000 Fr. Notre part: 40 Fr.’

Een brand, gevolg van onvoorzichtigheid heeft in Hauthem op een minimum van tijd 13 huizen, bewoond door 16 huishoudens, verwoest. Een collecte gehouden te Hoegaarden bracht ca. 3.000 Fr. op; wij gaven 40 Fr.

Brand in Zétrud-Lumay september 1861

(Incendies à Lumay)

‘Les incendies sont à l'ordre du jour: il en arrive encore deux à Lumay dans le courant de ce mois dont l'un, rue basse, dévaste 3 maisons, une écurie et une grange, l'autre, rue haute, chez Jean Wilmet détruit grange et écurie.’

In september zijn bij 2 branden in Lumay drie huizen verwoest, een paardenstal en een schuur in de ‘rue basse’ (rue d'en Bas, nu Rue de la Source) en in de rue Haute (nu Chaussée de Tirlemont ?) zijn een schuur en een paardenstal bij Jean Wilmet opgegaan in de vlammen.

(Incendie violent à Lumay) **oktober 1861**

‘Un incendie des plus violents détruit encore à Zétrud-Lumay 10 maisons et 7 granges, dont un groupe de maisons, vieilles, en chaume et bois pour la plupart, situées rue Haute s(ont) en ruines.’

En ik oktober heeft een zeer hevige brand in Zétrud-Lumay 10 huizen en 7 schuren verwoest, waarbij een groepje oude huizen uit stro en hout vooral in de Rue Haute.

Jaar 1860

*(Elections communales 30 8bre)**'En Belgique ont lieu les élections pour le renouvellement par moitié de tous les conseils communaux; presque partout le résultat en est favorable à l'opinion libérale.**(A Hougaerde)**A Hougaerde 3 membres étaient à élire pour le centre en remplacement des Srs Vandertaelen Henri, Loriers Charles qui depuis 2 ans ne comparaissait plus et Michiels Henri démissionnaires. Après de vaines instances près de MM Clément Dumont, Alexandre Nijs, mon frère Charles etc., le bourg- (Conseiller communal) mestre finit par faire un appel à mon dévouement et me décida enfin à me laisser porter candidat ensemble avec Henri Vandertaelen et Wampach receveur des contributions, on ne s'attendait à aucune lutte; mais le parti adverse avait travaillé dans l'ombre, et portait à côté de Vandertaelen les noms de Ch. Loriers et de Clément Dumont, malgré et à l'insu de celui-ci. Le résultat en fut: Vandertaelen Henri 108, Van Nerum J.B. 78, Wampach 72, Loriers Charles 42. Dès ce moment donc je fus proclamé conseiller communal d'Hougaerde.**(Société de musique à Hougaerde)**Il est question d'ériger une société de musique en cette commune. La commune accorde 2.000 fr de subside pour achat d'instruments. Une commission, dont je fais partie, est nommée pour élaborer un règlement. On convient de l'appeler La Société des Mélomanes de la Ghète; pour le surplus on adapte avec q(uel)ques modifications le règlement de la Société des Beaux-Arts de Tirlemont. Dans une assemblée générale ont été choisis comme directeur d'harmonie Mr Moisard, directeur de la Société des Beaux-Arts de Tirlemont et comme directeur du chant Mr Debroeck Jacques d'Hougaerde.'*

30 oktober zijn er tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen in België voor de vernieuwing van de helft van de leden, de liberale doctrine is bijna overal de grote winnaar.

In Hoegaarden-centrum moesten 3 leden vervangen worden voor Vandertaelen Henri, Loriers Charles die al 2 jaren niet meer opdaagde en voor Michiels Henri. Tevergeefs drong de burgemeester aan bij Clément Dumont, Alexander Nijs, mijn Broer Charles enz. en dus kwam hij beroep doen op mijn toewijding en ik liet mij overtuigen kandidaat te zijn samen met Vandertaeln Henri en de balastingontvanger Wampach. Wij hadden nooit gedacht dat er oppositie zou zijn, maar de tegenpartij kwam op voor Vandertaelen, Loriers en Clément Dumont.

Het resultaat luidde: Vandertaelen 108 stemmen, Van Nerum 78, Wampach 72, Loriers 42. Ik werd dus gemeenteraadslid.

Er is sprake van het oprichten van een muziekmaatschappij. De gemeente voorziet een subsidie van 2.000 F voor de aankoop van instrumenten. Ik maak deel uit van een commissie voor het opstellen van een reglement. De naam wordt 'La Société des Mélomanes de la Ghète'. Wij passen het reglement van de Société des Beaux-Arts de Tirlemont een beetje aan. In een algemene vergadering zijn Moisard -directeur van de Beaux-Arts van Tienen- en Jacques Debroeck van Hoegaarden verkozen tot respectievelijk directeur van de harmonie en zangmeester.

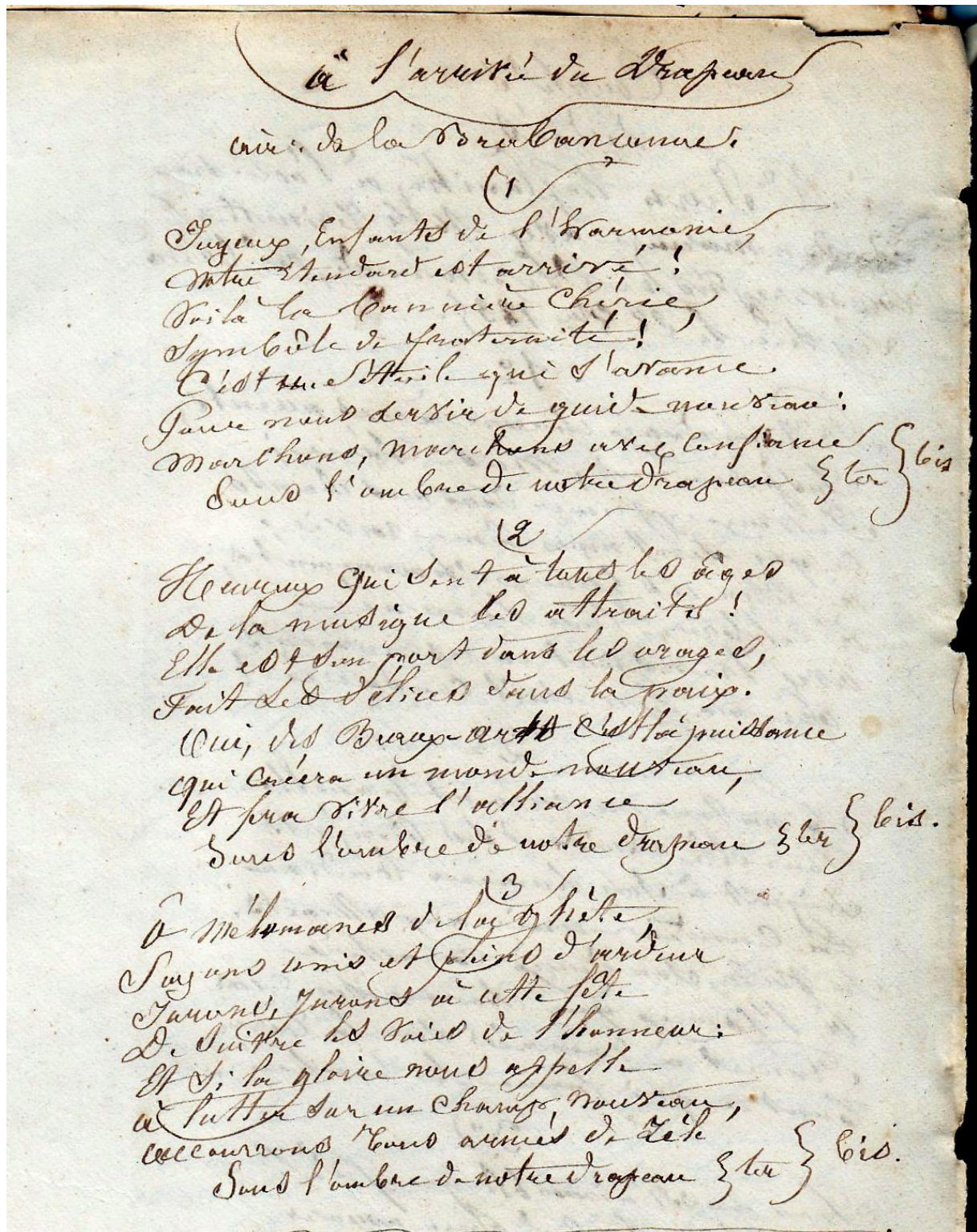
Société de Musique Les Mélomanes de la Grande Ghète - 4 novembre 1860

Vlag met naam en embleem en wapenschild van Hoegaarden en stichtingsdatum op de keerzijde

Lied gezongen bij de inhuldiging van de vlag in februari 1862

Tekst van J.B. Van Nerum op de wijze van het Belgisch volkslied
Vlag besteld in Brussel en betaald door J.B. Van Nerum en Henri Vandertaelen

Joyeux enfants de l'harmonie
 Notre étendard est arrivé
 Voici la bannière chérie
 Symbole de fraternité
 C'est une étoile qui s'avance
 Pour nous servir de guide nouveau
 Marchons, marchons avec confiance
 Sous l'ombre de notre drapeau (bis)

Heureux qui sert à tous les âges
 De la musique les attraits
 Elle est son port dans les orages
 Fait ses délices dans la paix
 Oui, des Beaux-Arts, c'est la puissance
 Qui créera un monde nouveau
 Et fera vivre l'alliance
 Sous l'ombre de notre drapeau (bis)

O Mélomanes de la Ghète
 Soyons amis et pleins d'ardeur
 Jurons, jurons à cette fête
 De suivre les voies de l'honneur
 Et si la gloire nous appelle
 A lutter sur un champ nouveau
 Accourons tous armés de zèle
 Sous l'ombre de notre drapeau (bis)

JB Van Nerum schreef een aantal gelegenheidsliederen die dan werden gezongen op een bekende melodie, vooral zijn dochter Clémence trad regelmatig op als gelegenheidszangeres op familiefeesten en in de gemeentelijke feestzaal op het gemeentehuis.

1864 Ambulante fotograaf in Hoegaarden

(Portraits de famille photographiés, 22 8bre)

Un photographe ambulant vient à Hougaerde; mon épouse et moi nous laissons prendre nos portraits; puis en groupe avec nos filles; j'en envoie un à mon frère Justin. Chaque groupe coûte 12 francs.

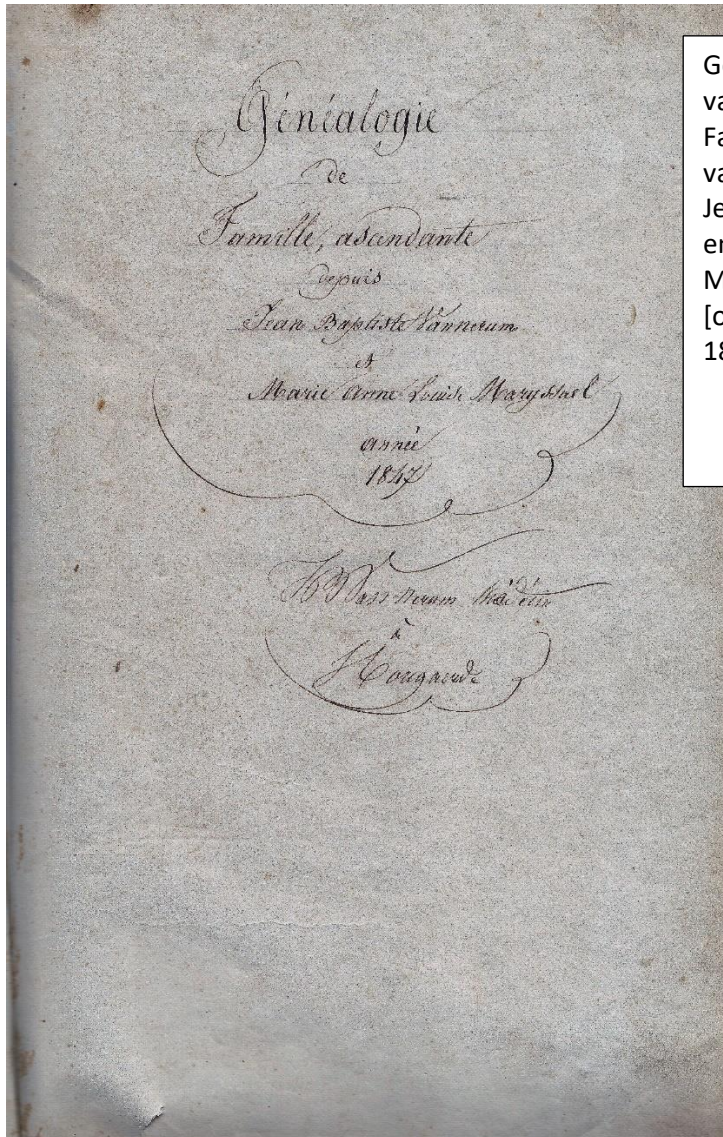
(Portraits faits par Wens)

(Les 3 cadres de chez le Sr. Ph. Snoeck de Louvain = 63.00 fr.)

'A la fin de janvier [1853] arrive chez nous le Sr. Wens François, peintre de Neervelp; il fait d'abord le portrait de mon épouse, ensuite celui des 2 enfants, il restaure le portrait de maman, celui de Vandijck Antoine; je lui compte 120 francs, moyennant quelle somme il est tenu de faire aussi le mien; il était, bien-entendu, obligé de faire celui de mon épouse d'après une promesse faite il y a quelques années pour soins donnés à sa première femme, née Lacroix de Lierre.'

Eind januari 1853 krijgen we schilder sieur François Wens uit Neervelp over de vloer. Eerst schildert hij mijn echtgenote en dan de twee kinderen en restaureert hij het portret van mama, dat van Antoine Vandijck (?); ik betaal hem 120 fr., voor welke som hij ook mij moet portretteren; het was wel zo dat hij beloofd had het portret van mijn vrouw te schilderen in ruil voor de eerdere verzorging van zijn eerste echtgenote, geboren Lacroix, afkomstig van Lier.

In 1847, hij was toen 39 jaar oud, maakte hij een aantal genealogische schetsen van zijn afkomst en van die van zijn echtgenote. (Zie website).

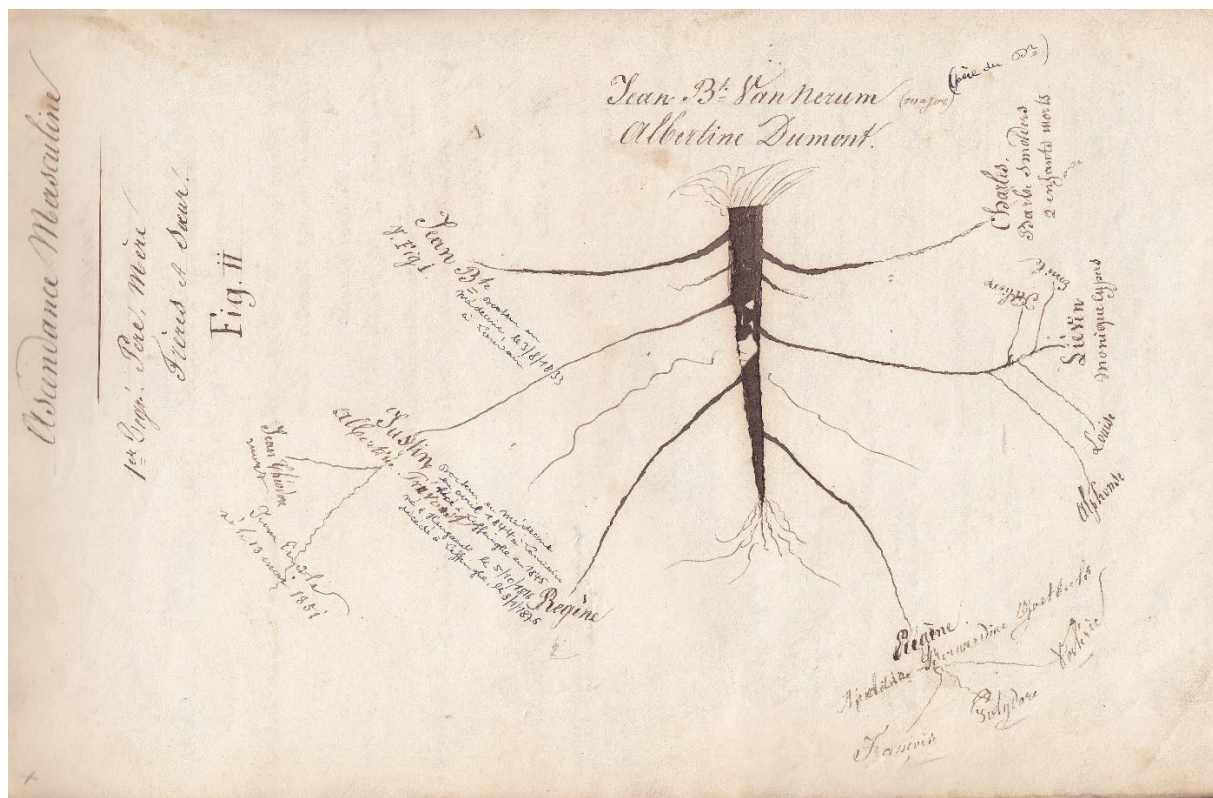

Genealogie
van de
Familie, in opklimmende lijn (voorgeslacht)
vanaf
Jean Baptiste Van Nerum
en
Marie Anne Louise Maryssael
[opgemaakt] in het jaar
1847

JB Van Nerum, dokter
te
Hoegaarden

Généalogie de Famille, ascendante depuis
Jean Baptiste Vannerum et Marie Anne Louise Maryssael
année 1847

De kinderen en kleinkinderen van J.B. Van Nerum en Albertibe Dumont opgemaakt in 1847

J. B. Van Nerum médecin à Hougaerde, *Généalogie de Famille, ascendante depuis Jean Baptiste Van Nerum et Marie Anne Louise Maryssael, année 1847*, 22 p., Ascendance masculine. (Fig. II)

Jean Baptist Van Nerum (Hoeg. 14.06.1782-14.11.1832)

x Hoeg. 20.07.1808 Albertine Dumont (Hoeg. 31.05.1787⁵-12.05.1867)

Hun kinderen:

1. **Jean Baptist (Hoeg. 29.11.1808-Jauche 26.01.1887)**
2. Charles (Hoeg. 20.01.1811 -16.04.1871)
x Kuntich 1837 Barbe Smolders (Kuntich 13.09.1811-Vissenaken 09.02.1841)
xx Hoeg. 15.06.1859 Justine Defoor/Defoer (Brussel 20.01.1833-07.09.1904)
3. Eugène (Hoeg. 18.08.1813-14.02.1814), **werd amper zes maanden oud.**
4. Régine (Hoeg. 07.01.1815-28.05.1815), **overleed toen ze vier maand en 21 dagen was.**
5. Justin (Hoeg. 05.10.1816-Leffinge 08.01.1876) x Albertina Pruvost), dokter in Leffinge
6. Livinus Van Nerum (Hoeg. 27.06.1819-20.09.1891) x Monique Cipers, houthandelaar
7. Regina Van Nerum (Hoeg. 22.04.1822-15.06.1887) x Petrus Saelmaeckers
8. Eugene Van Nerum (Hoeg. 28.03.1826-26.01.1866) x Bernardine Goetseels, apotheker

⁵ In Bevolkingsregister Hoegaarden 1846 staat : geboren op 31.05.1788;
In doopregister 1787, maar vermeld tussen de dopen van 1788

Foto's van de vier broers en zus van dokter Jean Baptist.

Charles Van Nerum (Hoeg. 20.01.1811-16.04.1871)

x Barbe Smolders,

xx Cath. Defoer/Defoor,

brouwer op de Vroente in de Sint-Cornelishoeve.

(De levensloop van zijn broers en zus is stof voor een latere PowerPoint wanneer we de
familiegeschiedenis behandelen.

De foto's komen uit het nagelaten album van dokter Jean Baptist.)

***Justinus Van Nerum (Hoeg. 05.10.1816-Leffinge 08.01.1876),
x Albertina Pruvost***

dokter te Leffinge,

waar hij zal trouwen en er in 1845 zijn eigen dokterspraktijk begint op uitnodiging van Petrus Maryssael, schoonvader van dokter Jean Baptist.

Livinus Van Nerum (Hoeg. 27.06.1819-20.09.1891)

x Monique Cipers (Hoeg. 1824-1886),

Houthandelaar, zij krijgen 12 kinderen.

Hun woonst op de Tiensestraat.

woonden aan de Grote Brug in de Nieuwstraat in het voormalig huis Hubens, eigendom van Regine (gekocht door haar moeder in 1848) en ze houden er een kruidenierswinkel.

Eugeen Van Nerum (Hoeg. 28.03.1826-26.01.1866)

x Bernardine Goetseels (1827-1865),

apotheker in Mechelen (neemt er de zaak van zijn schoonbroer over in 1862);
daarvoor was hij apotheker in Hoegaarden in de Nieuwstraat bij apotheker Petrus Evrard

De nagelaten geschriften van dokter Jean Baptist Van Nerum⁶

- J. B. Van Nerum médecin à Hougaerde, **Généalogie de Famille, ascendante depuis Jean Baptiste Van Nerum et Marie Anne Louise Maryssael, année 1847**, 22 p., 13 stamboomfragmenten met afzonderlijk telkens toelichting en met aanvullingen door de familie Quinot.
- J. B. Van Nerum médecin à Hougaerde, **Correspondance envoyée et reçue pendant les années 1848-1858 et, avec des trous, de 1858 à 1871** ; uitgaande en ingekomen brieven al of niet in extenso weergegeven en nauwkeurig gedateerd.
- J. B. Van Nerum, **Comptes en bloc de l'année 1834 à 1845 contenus dans le registre n° I**. Lijst van de patiënten met opsomming van de raadplegingen, de geleverde medicamenten en de verschuldigde honoraria.
- J. B. Van Nerum médecin à Hougarde, **Registre n° II, Comptes annuels sommaires des années 1846 1880 + Tableau des Recettes de 1835 à 1881 + souvenirs de famille + Lettres d'invitation de payement** + 12 losse blaadjes. Vervolg van vorig register.
- **Extrait du Registre n° 3 des Comptes du docteur J. B. Van Nerum, Honoraires du Dr. J. B. Van Nerum de Hoegaarden** / Arrêté royal du 20.03.1964 porte fusion des commune de Meldert, Neervelp, Opvelp et Willebringen, qui sont réunies à Honsem. Idem als vorig register.
- J. B. Van Nerum médecin à Hougaerde, **Proverbes, pensées, anecdotes, chansons, 1847-1866**. Zegswijzen, spreekwoorden en een aantal zelf geschreven liedteksten voor verschillende gebeurtenissen.
- **Observations médicales 1845-1862**. Dagboek waarin de zieken en hun ziekte wordt beschreven en opgevolgd met aandacht voor de weersomstandigheden, seizoenen, mislukken van oogsten en weerkerende epidemieën.
- **Observations médicales 1863-1875**. Idem inhoud als vorig schrift.
- **Fotoalbum** van dokter J.B. Van Nerum met familie en kennissen.
- **Fotoalbum met onbekenden** van dokter J.B. Van Nerum.
- J.B. Van Nerum, **Mémoires, Souvenirs de Famille-1808-1842-1847-1850-1860-1866-1872-1876**, 152 p.

⁶ Bevinden zich in het archief van de heemkring Hoegaards Erfgoed vzw (zie elders in dit nummer).

De echtgenote van dokter Jean Baptist Van Nerum:

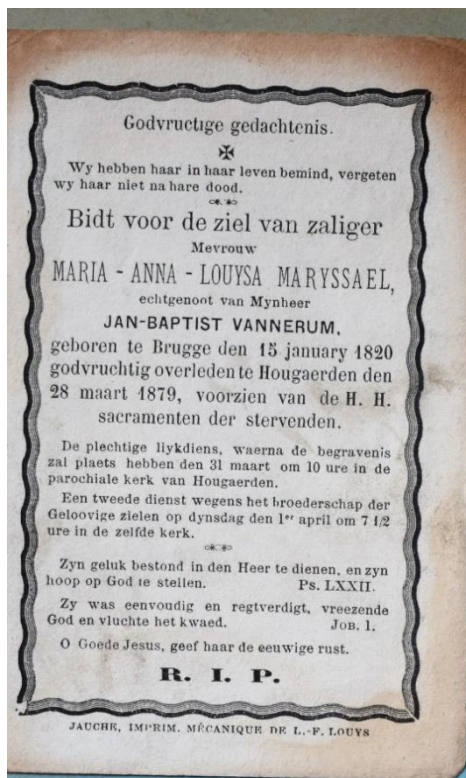
Maria Anna Louiza Maryssael (Brugge 15.01.1820-Hoeg. 28.03.1879)

Op 33-jarige leeftijd (1853, olie op doek)

*'Enfin **1840** arriva. Après quelques liaisons avortées je me croyais destiné à ne pas abandonner de si tôt la maison maternelle, à l'amélioration de laquelle j'avais même consacré d'assez fortes sommes. En août j'avais été voir l'installation de la statue de Rubens à Anvers; la fête d'Hougaerde arrive; et le troisième (**13 7bre 1840**) jour de cette fête nous reçûmes chez nous la dame Maryssael de Jodoigne, accompagnée de sa nièce Anne Louise Maryssael de Leysele. Je vis celle-ci et je l'aimai: mon amour fut partagé. Après un voyage fait à Leysele, Hondschote, Bergues, Dunkerque, nous revînmes par Furnes, Ostende, Bruges et Lede, et notre union s'accomplit le 12 novembre 1840. (**Mariage 12 novembre ; notre contrat de mariage se fit par le Not. Alexandre Putzeys le 10 9bre. propriété des meubles, usufruit des immeubles.**)'*

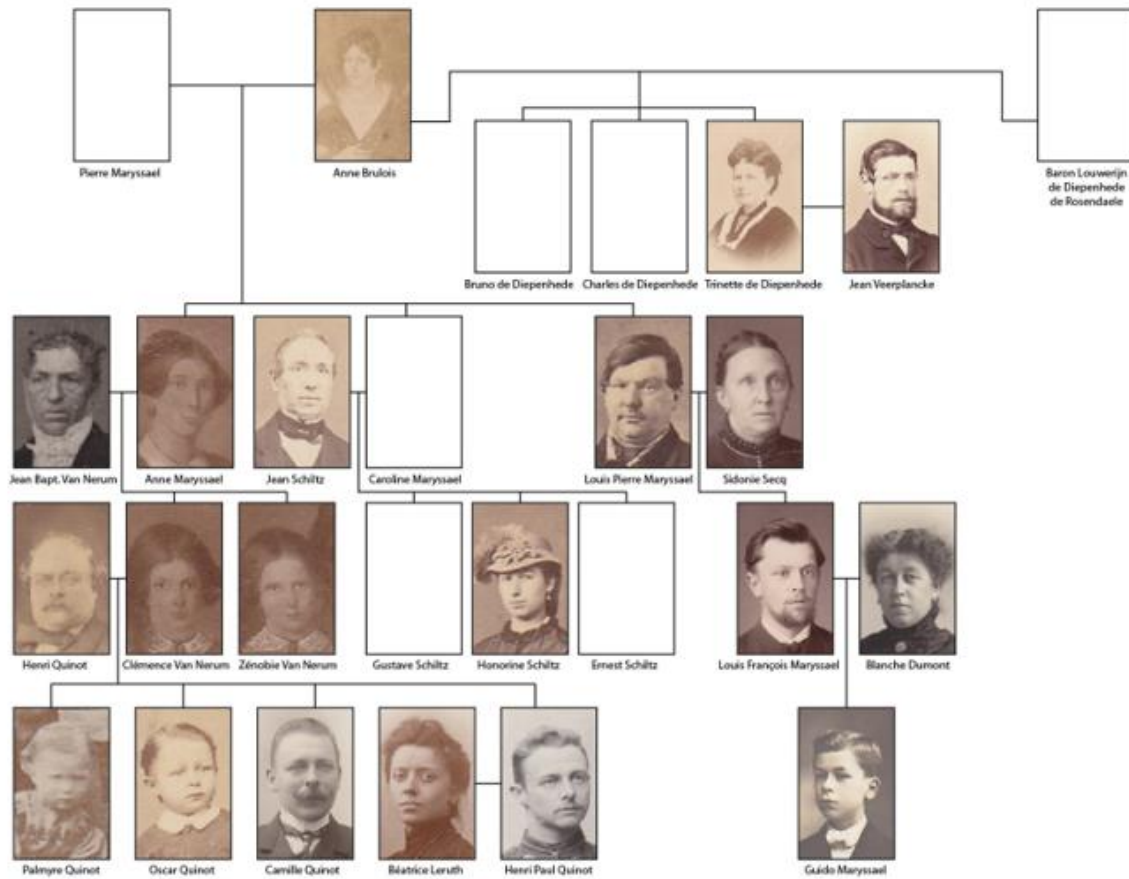
Eindelijk was het jaar 1840 begonnen! Na enkel relaties die voortijdig afsprongen dacht ik voorbestemd te zijn om nog een tijd onder moeders vleugels te blijven. Ik had trouwens heel wat geld gestoken in de verbetering van het ouderlijk huis. In augustus was ik naar de Rubensfeesten in Antwerpen geweest en toen kwam de *grote septemberkermis* eraan. Op de derde dag van de kermis (dinsdag 13 september 1840) ontvingen we dame Maryssael van Jodoigne en haar nicht Anne Louise Maryssael uit Leizele. Het was liefde op het eerste zicht en de gevoelens waren wederzijds! Na een kennismakingsreis naar Leizele, Hondschote, Bergues, Duinkerken en terug langs Veurne, Oostende, Brugge en Lede trouwden we op 12 november 1840 (huwelijkscontract bij notaris Putzeys op 10 november -eigendom meubels – vruchtgebruik onroerend goed).

‘(Maladie de mon épouse) (sa mort 28 mars) La nouvelle année s'ouvre pour moi dans de bien tristes auspices. Mon épouse bien-aimée, déjà atteinte d'une affection du cœur depuis la perte de notre chère Zénobie, fut subitement accablée par une congestion pulmonaire très violente, vers le milieu de février [1879]. Après diverses alternatives d'espoir et de crainte, et malgré un traitement énergique appliqué de concert avec le Dr Gulenvaux de Bruxelles et le Dr Mottoul de Jauche, elle succomba le 28 mars suivant; on lui fit de somptueuses funérailles auxquelles assista une foule de monde immense et sympathique. Ainsi finit notre heureuse union de 39 ans pendant laquelle un travail commun et assidu nous procura des épargnes suffisantes pour assurer notre avenir. Quoique durement frappé par cette douloureuse catastrophe je continuai courageusement l'exercice de ma profession medico-pharmaceutique avec le concours de ma bonne Clémence qui ne cessa de me donner à cette occasion toutes ses preuves d'une tendre affection et d'un complet dévouement.’

Sinds het overlijden van Zénobie had mijn echtgenote regelmatig hartklachten en nu in 1879 kreeg ze er midden februari [1879] een acute longontsteking bij. Hoop en vrees volgden elkaar af en ondanks een energierijke behandeling op punt gezet in consult met de dokters Gulenvaux van Brussel en Mottoul van Jauche, overleed ze op 28 maart. Een grote en meelevende massa volgde de zeer fijn verzorgde begrafenis. Zo eindigde ons geslaagd huwelijk na 39 jaar, een tijd waarin we door samen hard te werken genoeg hadden gespaard om onze oude dag veilig te stellen. Dankzij de steun van mijn dochter Clémence kon ik mijn medisch-farmaceutisch beroep verderzetten.

Reconstructie Maryssael – Brulois
tot en met de achterkleinkinderen aan de hand van het fotoalbum.

De kinderen Clémence (Hoeg. 25.02.1843) en Zénobie (Hoeg. 27.05.1844-25.08.1866)

‘Notre espoir, si longtemps déçu, se réalisa enfin au commencement de 1843. Le 23 février vers midi, après un accouchement long et laborieux, mon épouse mit au monde une jeune fille; tenu sur les fonts baptismaux par mon beau-père et ma mère, elle reçut les noms de Anne Louise Clémence.’

Eindelijk werd onze hoop op een kindje vervuld: op 23 februari 1843 op de middag beviel mijn echtgenote, na een lange en moeilijke bevalling, van een dochter; Anne Louise Clémence werd door mijn schoonvader en mijn moeder ten doop gehouden.

(Entrée de Clémence en pension, 1er 8bre [1855]) Notre Clémence entre en pension au couvent du Val-Virginal d'Hougaerde.’

Van 1 oktober 1855 tot aan de grote vakantie van 1858 was Clémence ‘pensionnaire’ bij de zusters in Hoegaarden. Ze kreeg er de grote prijs van goed gedrag en de kroon!.

‘(Clemence sort de pension [1858]) Clemence sort de pension; elle a obtenu le grand prix de bonne conduite et la couronne.’

‘(Clemence à Paris, 17 juin [- 9 juillet 1859]) Notre Clemence engagée depuis longtemps à faire le voyage de Paris avec son oncle Louis, part le 15 juin accompagnée de sa mère jusqu'à Belleghem; ils se dirigent sur Paris le 17; ...’

Van 17 juni tot 9 juli ging ze op reis naar Parijs met haar oom Louis.

‘(Mariage de Clémence, le 31 mai [1865] noces) Clémence se marie à Henri Quinot, candidat-notaire à Jauche.

Les jeunes mariés immédiatement partis ont été visiter Bruxelles, Leffinghe, Ostende, Bruges, Termonde et Malines, et reviennent à Hougaerde le samedi 10 juin.’

Op 31 mei 1865 trouwde ze met Henri Quinot, kandidaat-notaris in Jauche; daarna vertrokken ze op huwelijksreis naar Brussel, Leffinge, Oostende, Brugge, Dendermonde en Mechelen en op zaterdag 10 juni waren ze terug thuis.

Zénobie werd geboren op 27 mei 1844 en werd in 1844 en 1845 herhaaldelijk zwaar ziek; ze herstelde maar hield er een zwakke gezondheid aan over.

Ze deed haar eerste communie in 1855 en ging in Hoegaarden op pensioonaat bij de zusters in 1858.

In september 1861 kreeg ze zware neusbloedingen.

(Reprise de la pharmacie d'Eugène, 7 avril [1862])

‘Mon frère Eugène ayant repris le commerce de feu son beau-frère Louis Goetseels décédé à Malines en janvier de cette année, va quitter Hougaerde, notre Zénobie fréquente la pharmacie et dès le 7 avril elle marche en notre nom. Elle est transférée chez moi le 19 avril. Nous achetons l'officine entière à raison de 2.000 francs. Les enfants paieront l'intérêt du capital engagé et retireront tous les profits à condition de s'entretenir en habillements.’

(Overname van de farmacie van Eugène, 07 april 1862.)

Mijn broer Eugène nam in Mechelen de handel over van zijn overleden schoonbroer over in januari 1862; Zénobie gaat in zijn apotheek werken en vanaf 7 april draait ze er in onze naam. Op 19 april brengen we de apotheek over naar ons huis en wij kopen heel de zaak voor 2.000 F. De kinderen zullen de intresten op dit kapitaal betalen en alle baten mogen opstrijken op voorwaarde dat ze zelf hun kledij bekostigen.

‘La maladie assez prolongée de Zénobie empêche [juli-augustus 1865] jusqu'à présent Clémence d'entrer en ménage.’

Omdat Zénobie langer dan verwacht ziek is kan Clémence haar huishouden niet in handen nemen (juli-augustus 1865).

(Mort de Zénobie, 25 août [1866] samedi à 1 h ap. m.)

‘Après une longue et douloureuse maladie, dont elle portait le germe depuis longtemps, nous avons enfin l’immense douleur de perdre notre bien-aimée Zénobie. Son enterrement eut lieu le mardi 28 août et une foule considérable l’accompagna à sa demeure dernière. Dans cette triste circonstance nous reçûmes de tous côtés des marques de sympathie et des lettres de condoléance.’

Zénobie overleed na een langdurige en pijnlijke ziekte, waarvan ze de kiemen sinds lang in zich droeg. Op dinsdag 28 maart [1866] werd ze begraven en was er vrij veel volk aanwezig. We kregen in deze droeve omstandigheden veel sympathiebetuigingen en brieven van medeleven

(Caveau de famille au cimetière d'Hougaerde, avril-juin [1881])

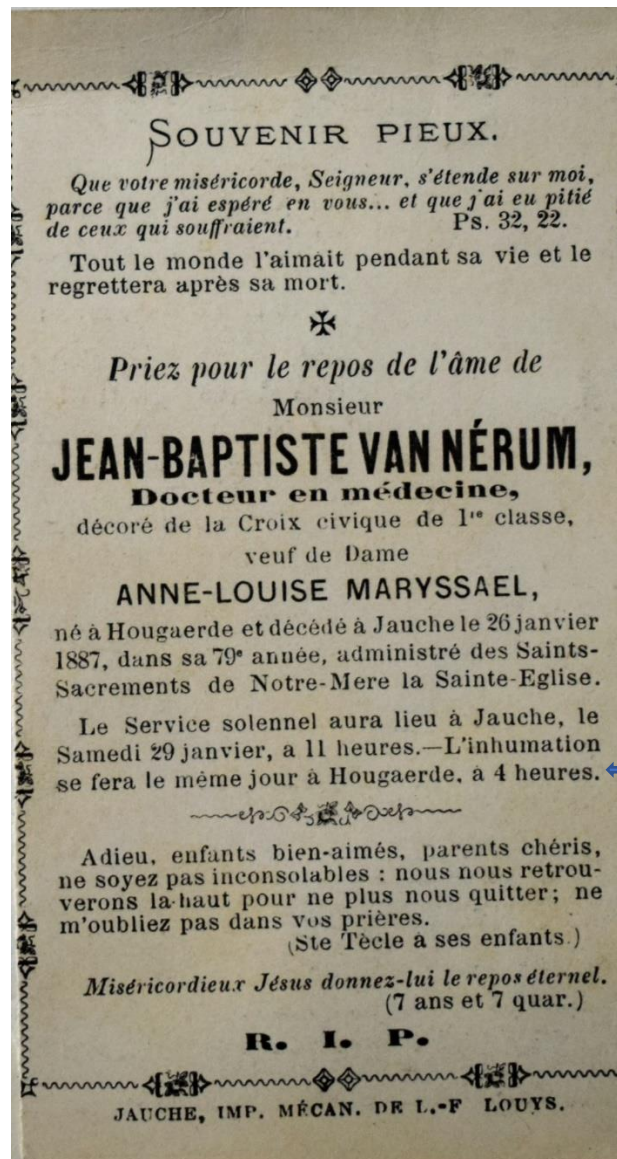
‘Le désir de nous trouver tous réunis après la mort me fit construire un caveau de famille au cimetière d'Hougaerde.

Commencé en avril il fut achevé à la fin de juin et coûta en tout 1.415,60. Déjà les restes de nos chères Zénobie et épouse y sont déposés.’

Familiekelder/grafkelder op het kerkhof te Hoegaarden (rond de kerk), april-juni 1881

Omdat ik graag onze hele familie verenigd zag na de dood liet ik een familiekelder aanleggen. De werken begonnen in april en werden beëindigd in juni en het geheel kostte 1.415,60 F. De stoffelijke resten van onze dierbare Zénobie en mijn echtgenote zijn er al te ruste gelegd.

Gedachtenisprentje/Doodsprentje.

Ook Jean Baptist werd op 29 januari 1887 bijgelegd in de grafkelder te Hoegaarden.